

DE SISTE KRIGSNYHETER PR. 6/1-1943.

Stillingen i de forskjellige avsnitt på russefronten idag. - Kaukasus: Russiske tanks og motoriserte avdelinger rykker fram over en bred front. Tyske garnisoner som er otterlatt på enkelte steder blir nå renset opp. Kavalleri av kosakker spiller en viktig rolle. Det ble meldt i et særkommuniké i går kveld at russerne hadde gjenerobret den tyske basis Naltchjik, byen og jernbaneknutepunktet Prokladnija samt enna to andre steder. Det russiske kommuniké i dag sier at offensiven fortsetter og legger til at de russiske styrker har tatt mange bebodde steder. Bare i november og desember har Hitlers taktikk kottet den tyske hær og hans vasaller 313.000 dropte og fanger, heri medregnet tapene på midtfronten og i Kaukasus. I de samme to måneder mistet akson også 1.700 fly, 3.200 tanks og nesten 6.000 kanoner. - Sydvest for Stalingrad: Den tyske basis Similiankaja som russerne har gjenerobret har vært i tyskernes hender siden juli måned. Store tyske styrker led et avgjørende nederlag før de framrykkende russerne tok byen. Offensiven fortsetter også i dette område. Tyskerne har kastet inn mange avdelinger av uthvilte tropper, men deres kraftige motangrep er blitt slått tilbake. - Ved midtre Don: Dagens kommuniké melder at en rekke bebodde strøk er blitt gjenerobret. I går kveld ble det meldt om erobringen av Worosowskaja, som ligger på jernbanelinjen mellom Stalingrad og Karkow. - De siste meldinger fra midtfronten nevner livlige tyske motangrep sydvest for Welikije Luki, men de er alle slått tilbake. I enkelte vnsnitt fortsetter russerne framrykningen. - Hver eneste russisk seier øker forvirringen i propagandaministeriet i Berlin. - En finsk avis skrev i en artikkel i går at russernes kampånd er bedre enn noen sinne. Det er skjelden at noen deserterer. Russerne kjemper til siste mann. Det er mange årsaker til dette, og en av dem er den tyske propaganda, skriver avisen. - Stockholm har meldt om systematiske russiske bombetokter mot tyske stillinger. Blandt de steder som blir bombet er byer i Latvia, den tidligere polske byen Wilna og en russisk by i nærheten av den letniske grense.

Kommunikéet fra Kairo i dag melder at det ikke har vært noen forandring på fronten, og det har heller ikke vært noen større luftvirksomhet over slagområdet. Ifølge en melding fra Kairo i går kveld befinner den 8. armé seg nå på 95 km. forbi Syrte.

Routers korrespondent ved den 1. britiske armé melder at britiske kommandovdelinger og fallskjermtropper har stormet viktige stillinger på et høydedrag vest for Matour. - Allierte tanks har vært på patruljetokter i Tunis og trenger et sted 80 km. inn i de tyske linjer uten å møte noen nevneverdig motstand. - Flere tyske spioner som er sluppet ned i fallskjerm er tatt til fange. De ble stillet for standrett og skutt.

I det fjerne østen rettet amerikanske bombefly nok et angrep mot havna i Rabaul. 9 eller kanskje 10 skip ble ødelagt. - I Burma er over 60 små elvobåter blitt angrepet i de siste to dager. Jernbaner og andre samferdsler er også blitt angrepet.

Britiske bombefly angrep i går natt mål i Ruhrdistriktet, for annen natt på rad. 2 bombefly svesnes. - I et uoffisielt overslag blir det meldt at 38 tyske jagerfly ble skutt ned under dagangrepet av tunge amerikanske bombefly søndag.

Kong Haakon dekorerte i dag en rekke britiske offiserer med St. Olavsordenen i den norske ambassade i London. - Kong Haakon dekorerte videre admiral Sir John Cunningham med St. Olavsordenen med stjerne.

I en oversikt med tittel: Stillingen i Norge ved årsskiftet, blir det erklært i dag, at etter nesten 3 års naziterror går det norske folk det nye år i møte under forhold som setter økede krav til deres fysiske og åndelige utholdenhet. Men for hver slag tyskerne tilføyer dem, blir nordmennene bare hardet til enna sterkere motstand. Det nye år har gitt nytt håp. Den vendigg krigen har tatt i Russland, i Afrika og i Stillehavet, er tegn som de ikke kan ta feil av. Bortsett fra at den nazikontrollerte presse og kringkasting forgjøves søker å skjule sannheten om disse kamper, så kan de lese den klart og tydelig i øynene både hos tyskerne og deres egne quislinger. De kan føle hverledes angsten vokser i fiendens rekker.

vvv vVv vvv

Etter forlydende vil Halvard Olsen bli utnevnt til viscorderfører i Oslo.

Vi brakte for en tid siden en melding om at en avdeling av Arbeidstjenesten, forlagt på Strømman, skulle sendes til Finland. Sverige sk i imidlertid ha nektet gjennomreise.

vvv vVv vvv

Den 26. nov. la den tyske militærtransportbåt "Donau" ut fra Amerikalinjens kai i Oslo. Den gikk i spissen for en større troppe-konvoi. Ombord i "Donau" fylte tyske soldater midtrumene, men for og akter stod 600 - 1000 norske jøder sammenstuvet. Ferden gikk sydover. Til en ukjent havn, men til en sikker skjebne - trelldom, vannere, utsultning og undergang. Noen få ikke jødiske fanger ble også tatt med. Fanger, som aldrig har fått forsvare seg for noen domstol. Grunnen til at disse ble tatt med, er muligens at den stappfulle båten skulde ha rummet endnu noen jøder. De som kom seg i dekning i siste liten og en forsøkt sendig av jøder fra Trøndelag?

Det er ikke noe nytt at jøder arresteres, og heller ikke at deres formuer konfiskeres. Dette har foregått lenge i det stille omen i stadig større utstrekning utover høsten. Alikevel betegner disse novemberdagene vennepunktet under jødeforfølgelsen i vårt land. Med ett slag tilkjennegav tyskerne at jødeaksjonene ikke lenger var å begrunne med preventive sikkerhetshensyn, altså i nødvendigheten av å sikre seg mot det civile undergravningsarbeid som alle undertrukne folkeslag i sitt hjerte ønsker å føre. Nei, med dommedags-skrift står det nå skrevet i verdens historibok at tyskernes eneste streben gikk ut på å utslette det jødiske folk, fortære det ved hjelp av kuler, skam og pinsler.

Vi nærer ikke nag mot de hundrede drosjesjåffører som statspolitiet hadde rekvirert til framme den 26. nov. klokken halv fem om morgenen. Vi nærer heller ikke nag til de seksti politifolk fra ordensavdelingen som ikke er medlemmer av N.S. og som var utkommandert til å assistere under arrestasjonene uten å vite hvad de gikk til. Disse har hver og en måttet gjennomgå timer som de kaller de smertefulleste i sitt liv. Men ve dere som med kalt overlegg har gjort det til levebrød å følge quislings vei. Ja, også dere som bare snylter i utkanten av raskapen. Du sjåfførlærer ALVAR HAUG og du ynkværdige visesanger HENRIK DAHL, som har kapret haugevis av jødeboer å bestyre for å kunne fylle noen ekstra blodpenger i lønneboken.

Av "avisene" ser vi at det på Det Norske Teater skal lages noe som kalles "Njars-sjået" for å fylle et tommerum i "tommerummet". Blant de som skal eptre i dette nyordningens sjå, sammen med en rekke av våre beste skuespillere, finder vi den ynkværdige visesanger HENRIK DAHL.

Vi gjentar at Berg Jagers og Cally Monrads teabere på Det Norske Teater er boykottet og da dette sjået i særdeleshøt.

vvvvvVvvvvv

DE SISTE KRIGSNYHETER PR. 8/1-1943.

ADMIRALITETET opplyste for et par timer siden at et viktig konvoy til med britiske forsyninger er kommet velberget fram til nord-russiske havner. Samtidig ga admiralitetet en del nærmere enkeltheter om den kamp som nylig ble utkjempet i nordlige farvann mellom britiske og tyske krigsskip. Om morgenen den 31. desember fikk britiske destroyere kontakt med en overlegen tysk styrke som man antok besto av et lommeslagskip, en krysser og en rekke destroyere. Sjøslaget ble utkjempet utenfor Nordkapp. De britiske destroyere angrep de tyske krigsskip på nært hold. Det var tusenårke og siktbarheten ble også minsket av snøstorm, slik at man bare hadde kontakt nå og da. Kampen varte i omkring 2 timer. Den lille styrke britiske destroyere avslø 4 forsøk som den sterke tyske eskadre gjorde på å ødelagge konvoien. De kraftigere britiske krigsskip nådde fram, tok de tyske skip flukten, og søkte i full fart sikkerhet i sine baser på norskekysten. Under kampen ble en britisk destroyer skadet og sunk senere. En annen britisk destroyer ble en del skadet. - Tyskerne har innrømmet at en av deres destroyere ble senket. Britiske sjøstridskrofter hadde før meldt at dette tyske skip var blitt søtt i synkende tilstand, og man antar at et av de større tyske krigsskip ble skadet. Kommunikatet konstaterte til slutt at den britiske konvoy ikke led noe tap eller skade, som følge av det tyske angrep.

RUSSLAND: Russerne nærmer seg nå hurtig en linje hvor tyskerne vil måtte holde stand for å kunne forsvare jernbanenettet Rostov-Kaukasus. Dette jernbanenettet er nå truet på flere steder. Bare 60 km. skillor nå den russiske armé som rykker fram i sydlig retning over Kalmyksteppen fra den russiske styrken som presser på nordover fra Kaukasus. I går var det 130 km. mellom disse styrkene. Kalmykstyrken har rykket fram over 30 km. om dagen og dens fortropper står nå ved Orochajnoj. Den kaukasiske armés fortropper har nådd et punkt 64 km. nord for Mosdek. Den russiske framrykning i Kaukasus har full fart. - Dagens kommuniké melder at i området ved nedre Don har de russiske tropper brutt fiendens motstand. Russerne tvinger seg fram og ødelagde fiendens motstandskraft og utstyr. På Don's nordre bredd tok russerne i går Nicolajovskaja, omlag 130 km. øst for Rostov og på den sydlige bredd Romanovskaja som ikke ligger fullt så langt vest. Litt lenger sør presser en russisk styrke på langs elva Sal, i retning av det sted hvor elva Sal flyter sammen med Don, og det blir meldt at russerne er kommet omlag 120 km. vest for Rostov.

NORD-AFRIKA: Det foreligger i ettermiddag-meldinger om at i Tripolitania flytter Rommel en del av sine transportor tilbake til Tripolis. - Dagens Kairokommuniké sa at det var intet å melde fra landstyrkene, men at allierte jagerfly i dag morges beskjøt fiendtlige transportor som beveget seg vestover langs kystveien 64 km. øst for Tripolis. Kairokommunikéet sier at en styrke tunge bombefly angrep Palermo havn på Sicilia i går, og jagerbombefly angrep en svovelfabrikk på sydkysten av Sicilia. Det oppsto voldsomme eksplosjoner. Flyplassen på Lampedusaøya, mellom Sicilia og Tunis ble også angrepet. Dessuten angrep allierte fly jernbanodepotene i Tunis og satte i gang store brander i Sousse, der også et skip ble truffet. Et britisk fly savnes. - En fransk målmann ved de allierte styrkers hovedkvarter sa i dag at et fransk kamelkorps, som består av kraftige örkenkrigere har ødelagt en sterk italiensk avdeling som beveget seg langs grensa langs Tunisia og Tipolitania. Av de 400 italienerne i avdelingen, unnslopp bare 150 kamelkrigernes sverd og kniver.

VESTEUROPA: Det britiske luftministeriet opplyser at britiske bombefly angrep mål i Rhur i natt. Alle flyene kom velberget tilbake. - Det var ingen fiendtlige luftvirksomhet over Storbritannia i natt. - Det ble opplyst i London i dag, at i de 4 ukene som sluttet 4. januar i år, har bare 147 tyske bombefly og jagerbombefly, fløyet inn over den britiske kyst. Av disse gjorde 106 forsøk på angrep og 20 ble ødelagt.

DET FJERNE ØSTEN: Allierte fly fortsetter å angripe den japanske konvoy som nærmer seg nordkysten av Ny Guinea. Tidligere meldinger sa at 2 store transportskip allerede var senket ved luftangrep og et tredje var truffet. 18 japanske jagerfly som forsøkte å forsvare konvoien er blitt skutt ned, og 5 andre antakelig ødelagt. De allierte tap er forholdsvis små. - Det australske kommuniké i dag morges sa at felttoget i det sydøstlige Ny Guinea nå nærmer seg sin avslutning.

GENERAL GIRAUD er i prinsippet gått med på general de Gaulles forslag om at de skal møtes på fransk jord, men man antar at han har anmodet om at møtet skal utsettes til slutten av denne måned. - General Giraud talte i Dakar i går og oppfordret alle franskmenn til å forene seg til kamp for Frankrikes frihet og hevne den skamløse behandling som tyskerne har latt overgå det franske folk. --

vvv vVv vVv

QUISLINGS KIRKESPOLITI K FOR 1943.

I denne måned trer det såkalte "kirkeråd" sammen til et for kirken betydningsfullt møte. "Kirkerådet" er en av Nasjonal Samlings mange oppfinnelser. Quisling fører her presidiet i egenskap av "fører" for kirken. Som lydige bisittere sitter de av quisling selv utnevnte ES-biskoper, hvis eneste oppgave er å si: "Amen" hver gang deres "fører" har talt. Dessuten har også "kirkeministeren" og ekspedisjonssjefen i "kirkedepartementet" plass ved forrederens bord. Endelig har også en ubetydelig, forhenværende klokkerprest, ved navn Andreas Gjerdi funnet sitt sete i rådet som sekretær.

Dette selebte utvalg skal nå i inneværende måned trekke opp linjene for årets kamp mot kirken. Fra "kirkedepartementet" har herrene i den anledning bestilt et forslag til avvikling av kirken.

Forslaget lyder slik: "I menigheter hvor prestene opptre illoyalt fører deres egen holdning til at de - så lenge de vedblir ved denne holdning - praktisk må bli å behandle som dissenterprester i ikke ordnede dissentermenigheter. De må da også fraflytte prestegårdene. For så vidt disse prestene ikke oppfordrer til opprør mot parti og stat, kan menighetsrådene tillate dem å bruke kirkene. Det bør treffes den ordning at kirkebøkene føres av menighetsrådets formann eller en annen som biskopen bemyndiger. Kirkebokføreren får også biskopens autoritet til å utferdige attester. Etter hvert som departementet har anledning til det, vil embedene bli besatt med loyale prester."

Dette forslaget er meget bemerkelsesverdig:

1) De 95 % av landets prester som opptre "illoyalt" (10 % av disse er forøvrig allerede likvidert), skal nå betraktes som "dissenterprester i ikke ordnede dissentermenigheter", hvilket uten svada, kort og godt betyr at de skal betraktes som privatpersoner.

Hittil har quisling-staten med nebb og klør holdt på at prestene fremdeles var statens embetsmenn. Nå skal det bli motsatt - nå er de bare legmenn og privatpersoner, som alle andre. Hvis presten forsøker å være noe mer, så skal han saktens få lære sin rette stilling å kjenne på annet vis.

2) Menighetsrådene skal dog kunne tillate slike privatpersoner å bruke kirkene, forutsatt at de søker menighetsrådet om det. Her må en dog erindre at fra 1. jan. 1943 sitter der en nazist som "fører" for hver menighet i Norge, og denne ene nazist er det nå som kaller seg menighetsråd. Menighetens virkelige prest skal altså heretter søke denne nazisten om å få lov til å bruke sin egen kirke. Prestene skal gis nazistene helt i vold.

3) De kirkelige naziledere skal også overta prestenes kontorer, føre kirkebøkene, utstede attester o.s.v. Hensikten med dette ligger klart i dagen: Folk skal tvinges i forbindelse med de nye kirkeførere. Prestene kastes på dør, selvsagt må det skje ved politiets hjelp, og nazi-skarnet setter seg i menighetens sentrum - prestekontoret.

Slik tenker altså herr quisling og hans lakeier seg utviklingens gang i 1943.

Hvorledes skal en møte denne nye situasjon?

Det som det framfor alt gjelder, er at en hver ansvarsbevisst nordmann med største besluttomhet går inn for å støtte kirken i dens motstand mot quisling-tyranniet. **DETTE MÅ SKJE ETTER DEN PASSIVE MOTSTANDS-LINJE.** Ingen nordmann må ha det ringeste å gjøre med de kirkelige nazister - enten de kaller seg prester eller menighetsråd.

De nye kirkelige nazimyndigheter vil på alle vis forsøke å tre i samarbeid med kirkens øvrige organer. Det må ikke lykkes dem. Ingen må tre i selv den minste form for samarbeid med disse folk. Det er absolutt intet kirkelig tarv som rettferdiggjør samarbeid med folk som med vold og makt har brutt seg inn på kirkens enemerker. Kirken kan overleve alt - bare ikke et samarbeid med kirkens forredere og voldsmenn.

Ingen må heller henvende seg i kirkelige saker til nazimyndighetene, selv ikke når det gjelder dødsfall og begravelse. En får i smug, om det skulle bli nødvendig, oppsøke de virkelige prester og se å få saken ordnet på beste måte.

Parolen er nå: **EN GJENNOMFØRT PASSIV MOTSTAND MOT ALLE QUISLINGER, SOM VISER SEG PÅ KIRKENS ENEMERKER.**

v v v v v v v v v

RUSSLAND: De russiske armeene har rykket videre fram etter å ha erobret de viktige byene Georrgijewsk, Mineralny Wody, Pjatigorsk og 6 andre steder. En av de russiske avdelinger er allerede kjørt 20 km. lenger fram. Siden offensiven begynte for 9 dage siden, har russerne rykket fram over 160 km. på en bred front. Hele det framspringet som tyskerne hadde fått i stand i fjellterrenget så å si fram til militærveien opp til Georgia er blitt slettet ut. 2 tyske militærtog lastet med menn og materiell ble tatt på stationen i Mineralny Wody. Det fortelles at de tyske tropper i Kaukasus flykter i vill panikk. - I området ved nedre Don har russiske styrker knust et kraftig tysk motangrep der fienden satte inn 100 tanks. - I Kubanprovinsen har russerne rykket videre framover og inntatt nye byer og landsbyer. De tyske armeer som er på hodekulls flukt fra Kuma-elva, har satt kursen mot forsvarslinjen langs Kuban-elva, men retrettlinjen blir stadig mer truet av de russiske kolonner som rykker sydvestover fra Kalmyksteppen. Det foreligger i dag meldinger om ødeleggende angrep av russiske fly mot tyske baser og flyplasser. På den tyske flyplassen ved Krasnodar i Kaukasus ble 70 fiendtlige fly på bakken ødelagt eller skadet. Andre ble skutt ned under luftkamper. Lenger nordpå er tyskernes sambandslinjer truet av russiske styrker som rykker nedover langs jernbanelinjen fra Stalingrad til Svartehavet i retning av jernbaneknutepunktet Salsk. Tyskerne konsentrerer nå kraftige styrker langs nedre Don for å demme opp mot det russiske framstøtet mot Rostow. På et punkt hadde tyskerne litt framgang til å begynne med, men russerne gikk så over til angrep, og fienden ble slått tilbake med svære tap. - Den omringede 6. tyske armee foran Stalingrad som nå står over 200 km. fra de nærmeste tyske armeer, er utsatt for et stadig sterkere press, og blir fort vekkt kastet bort fra de stillinger som de fremdeles holder inne i byområdet. Russiske stormavdelinger har nå nådd utkanten av byen i fabrikkstrøket i vest. Under desperate kamper her ble en fiendtlig infanteribataljon helt utslettet. De siste meldinger viser at den omringede armee har skrumpet hurtig inn på grunn av sykdom, underernæring, ustanselige angrep og desertering. På midtfronten har russerne inntatt byen Slovdca, nordvest for Smclensk. Nordvest for Wolikije Luki er nye motangrep fra tyskernes side for å gjenerobre byen blitt slått tilbake.

VEST-EUROPA: Britiske fly bombet i natt mål i Rhur, for 7. gang på 9 døgn. I britisk bombefly savnes. Dette angrepet kom etter en rekke dagangrep mot transporter i Nederland og Belgia i går. 3 slepebåter ble senket under disse angrepene og det ble oppnådd treff på ferger, lokomotiver og lastebiler. Alle de britiske flyene kom tilbake i god behold. - Det var ingen tysk flyvirksomhet over Storbritannia hverken i går eller i natt.

MIDDELHAVSOMRÅDET: Dagens kommunikee fra Kairo handler vesentlig om alliert luftvirksomhet. Lette bombefly og jagere angrep i går mål på Kreta, Sicilia og Lampedusa. I natt til i går ble havna i Tripolis kraftig angrepet. 5 tyske jagerfly ble ødelagt over Orkenfronten i går. 2 britiske fly savnes. Til lands melder kommunikeet på ny om patruljevirkosmhet av den 8. armee. Mens den 8. armee samler sine krefter foran Rommels artillerilinjler i Wadi-semsem-området(?) har de frie franske styrker erobret hele Fetsan(?) området, og fortsetter sit framstøt nordover. Langs Libyas østgrense har et fransk karmelkorps rykket fram parallelt med de frie franske styrker og har inntatt franskkutte italienske styrker. I nordøst i Tunisia har britiske tanks- og infanteripatruljer vært i virksomhet. I sydøst har franske tropper inntatt en stilling i fjellene og tatt 200 fanger, for det meste italienere. - Krigskorrespondenter melder i dag at amerikanske flygende festninger med basis i Tunisia, ødela 34 tyske fly i luften og på bakken under det siste dagangrepet mot en flyplass som ligger 15 km. sør for Tripolis. Ikke noe amerikansk fly gikk tapt.

DET FJERNE ØSTEN: Dagens kommunikee fra Australia melder at de allierte har hatt ny framgang mot stillingen ved Salananda, som er de siste stillingene japanerne har på det sydøstlige Ny Guinoa. - Sjefen for den amerikanske styrke av tunge bombefly i det sydlige stillehav opplyser at siden august har amerikanske flygere ødelagt over 800 japanske fly i Salomonområdet. For hvert fly amerikanerne mister, ødelegger de 6 japanske. Det har vært omfattende britiske flyangrep mot japanske mål på forskjellige steder i Burma. - Amerikanske fly har rett og kraftig angrep mot en viktig vei- og jernbanebro over Irravadi i nærheten av Mandalay, og midtpartiet av broen ble ødelagt.

DEN BRITISKE MARINEMINISTER har uttalt at til tross for de store tap har Storbritannia likevel flere hangarskip nå enn da krigen begynte. Om flåten i det hele så har: Britiske tap til sjøs under krigen kunne bli en stor flåte, men til tross for at vi har måttet erstatte alle disse skipene, er våre flåtestyrker nå langt større enn i 1939.

Ved valgene i U.S.A.siste høst gikk som kjent demokratene endel tilbake, mens republikanerne gikk tilsvarende fram. Det er delte meninger om årsaken til dette. Enkelte hevder at det skyldes tilfeldige årsaker, og det pekes på at valgdeltakelsen var påfallende liten. Andre hevder at valget viser et omslag i folkestemningen. Men likegyldig hva årsaken var så er resultatet et faktum som vil få politiske følger. Det skaper en viss optimisme på demokratisk hold, mens det øker republikanernes pågangsmot. Begge parter forbereder seg desuten på presidentvalget i 1944.

Demokratene har ikke lenger 2/3 flertall i senatet, og de har bare et flertall på ca. 10 stemmer i representantenes hus. Det er ikke noe klart ideologisk skille mellom de to partier. Storparten av det republikanske parti er imidlertid konservativt i sosiale spørsmål og forbitte motstandere av Roosevelt. Også endel av demokratene, særlig representantene fra Sydstatene, er konservative i sosiale spørsmål og deres forholdsvis sterke styrke blant demokratene er blitt styrket ved siste valg.

Det var først og framst de radikale blant demokratene som ble slått ut. Det kan derfor ikke være tvil om at valget betyr en, i alle fall foreløpig, svingning til høyre i innenrikspolitikken. Det kan skyldes mange grunner. De store forretningsmenn og de mange middelstore også, har alltid vært motstandere av den nye tid, og de har vært fiendtlig innstilt overfor Roosevelt personlig.

Krigen har på mange måter ført til et større statsinngrep, og overgangen til en statskontrollert krigsøkonomi er særlig blitt følelig for de små forretningsmenn. Bøndene var taknemlige for statsinngrepene i nedgangstiden, som begrepet og stanset prisfallet. Det er imidlertid ikke lenger overproduksjon, men varemangel og nå går statsinngrepene ut på å stanse prisstigningen. Derfor stiller bøndene seg nå mere skeptisk overfor administrasjonen. Dertil kommer de stigende skatter.

De fleste tidligere isolasjonister er gjenvalgt, og en hører fra dette hold iblant uttalelser som går ut på at Japan er hovedfienden. Men det overveiende flertall innen begge partier er på det rene med at krigen må vinnes, og at hitler er hovedfienden. Det har alltid vært få isolasjonister blant demokratene, og den konservative fløyen har understøttet Roosevelt's utenrikspolitikk. I det republikanske parti er det en gruppe som er internasjonalt innstilt, men storparten av partiet, de som har makten i partimaskineriet, har alltid vært tilbakeholdne når det gjelder planer om framtidig internasjonalt samarbeid. Særlig har disse krefter vært skeptisk innstilt overfor planer om internasjonalt økonomisk samarbeid. Dette gjelder fram for alt den store del av industrien som arbeider for hjemme-markedene. De fleste republikanske politikere stiller seg derfor også skeptisk til presidentens utenrikspolitikk. Dertil kommer det rent prestisje-messige moment.

Presidenten var tidligere stort sett sikker på flertall i kongressen og han tok initiativet ved ny lovgivning og utenrikspolitikken. Etter grunnloven krever en traktat med en fremmed makt 2/3 flertall i senatet, men presidenten har i den senere tid sluttet handelstraktater uten å spørre kongressen. En må være forberedt på at kongressen i stigende grad selv vil ta initiativet til den nye lovgivning og i stigende grad søke å stanse lovforslag som skyldes presidentens initiativ. Den vil i det hele søke å skape mer likevekt mellom presidentens og kongressens politiske makt. Denne situasjon var bakgrunnen for Roosevelt's budskap til kongressen.

Presidentens tale falt i tre deler. Den behandlet den militære situasjon, produksjonen og hjemmefronten og tilslutt framtiden. Den første delen var preget av sterk kraft og måtte tiltale alle amerikanske patrioter. Den ble da også stadig avbrutt av voldsomt bifall. Presidenten understreket kampen mot Japan og gav den nye opplysning at de allierte ifjor hadde ført fram større forsyninger til Kina med fly enn dette land tidligere fikk over Burmavegen. Men det var tydelig nok at han anså hitler for hovedfienden. Han ville ikke si når eller hvor de allierte ville angripe i Europa, men han lovet at de ville angripe, og når de slo til ville de slå hardt til. Det nye år ville føre de allierte et godt stykke på vei til Berlin, Roma, og Toki

Også presidentens skildring av krigsproduksjonen måtte fylle tilhørerne med stolthet. Han var da også klok nok til å takke industrien og dens ledere for den store innsats.

Presidenten sa at han var oppmerksom på at det var mange som mente at han ikke skulde diskutere framtiden nå. Han erklarte imidlertid at han var helt uenig i denne oppfatning. De unge amerikanere som nå tjente i det væpnede styrker og som arbeidet i krigsindustrien stilte, sa han, to krav til framtiden: Frihet fra frykt og frihet fra nød. Det første betydde varig fred. Den første betingelse for dette var at angriperne ble avvepnet så de ikke fikk anledning til å angripe verden påny. Men dette kunne bare gjennomføres hvis de forenede nasjoner også i framtiden holdt sammen. Så langt er også de fleste republikanere villig til å gå. Han imidlertid at han på dette tidspunkt ikke ville diskutere planer for det internasjonale samarbeid. Frihet fra nød betydde at alle måtte bli sikret arbeid for en rimelig lønn.

Roosevelts tale var som sedvanlig et politisk mesterstykke. Han har ikke glemt Wilsons skjebne. Han vet at en av grunnene til at kongressen i 1921 forkastet freden i Versailles og stilte seg utenfor folkeforbundet var, at Wilson gjorde dette til et partipolitisk stridsspørsmål.

vvvvvvvvvv

20 JAN. 1942

DE SISTE NYHETER PR. 15. JANUAR 1942.

3530

Mappe 32
Eksp. 15/1

RUSSLAND: I dagens russiske kommuniké heter det at russene har vunnet nytt terreng på et punkt ved nedre Don etter at de var gått igjennom en åpning som ble sprunget i tyskernes forsvarslinjer. I Kaukasusområdet er flere steder blitt gjenerobret og tyske motangrep er blitt slått tilbake. Kommunikéet sier: På fronten i det nedre Don-området har det vært harde trefninger mellom russiske mobile kolonner og tyske styrker mindre enn 100 km. fra Rostov. Russiske tropper som brøt ned fiendens motstand og slo hans motangrep tilbake, fortsatte offensiven og okkuperte flere bebodde strøk. Et tysk motangrep ble slått tilbake med 800 fadne for fienden. I et annet avsnitt på den nedre Don-front ble et sterkt befestet bebodd strøk erobret av russerne. En molding fra det russiske informasjonsbyrå i dag tyder på at man nå på offisielt hold sier at de russiske styrker i syd befinner seg i Rostov-området. Tillegget til kommunikéet nevner at en gorilja-avdeling er i virksomhet i et av de tyskokkuperte distrikter av Don-området. I Nord-Kaukasus har russerne rykket videre framover og gjenerobret flere bebodde strøk. De siste meldinger tyder på at de russiske styrker som rykker fram langs begge sider av hovedlinjen til Rostov nå truer Armawir, knutepunktet for jernbanen til oljefeltene i Maikop. Armawir er også truet av de russiske framstøt nord for byen. - I fabrikkområdet på Stalingradfronten er flere bygninger blitt gjenerobret fra tyskerne. 56 blokkhus til er blitt ødelagt. 26 transportfly som var på vei med forsyninger til den 6. ringede 6. armé, ble skutt ned i går. - På midtfronten, sydvest for Velikije Luki er et kraftig tysk artilleri og tankangrep blitt slått tilbake. I tyske meldinger heter det at Timosjenko har satt i gang en offensiv på Leningradfronten.

VESTEUROPA: I går ble det meldt at britiske fly hadde angrepet Essen. Flyene kastet ned 100 ton sprengbomber og brannbomber i løpet av 12 minutter. Flyende festninger angrep støttopunkter og industrielle mål ved Lille. Britiske bombefly angrep tyske flyplasser i Frankrike, mens britiske, amerikanske, norske og andre allierte jagerfly foretok avledende tokt. - I dag meldes at britiske bombefly i natt rettet et kraftig angrep mot den tyske undervannsbåtstasjon i Lorrien. 2 britiske bombefly gikk tapt. Britiske og amerikanske bombefly har angrepet Lorrien 58 ganger. I dagslys i går angrep britiske og amerikanske jagerfly jernbanemål og andre mål i Belgia. Ingen fly gikk tapt. 2 tyske jagerfly ble skutt ned.

En stor kontingent kanadisk, australsk og nyezealandsk flypersonell og amerikanske tropper fra alle våpenarter er nettopp kommet fram til Storbritannia uten uhell. Heller ikke i natt var det noen flyvirksomhet over Storbritannia.

MIDDELHAVSOMRÅDET: Et kommuniké fra det britiske admiralitet i dag melder at i sjøget om Middelhavet har britiske undervannsbåter senket 3 forsyningskip og et mindre krigsskip, og sannsynligvis senket 3 andre. Krigsskipet som ble senket var en minefeiler og besetningen ble tatt til fange. Den samme undervannsbåten torpederte og senket et lite forsyningskip eskortert av motortorpedobåter og fly og oppnådde to treff med torpedoer på et forsyningskip med kurs nordover i en bukt ved Tunisia og tok fanger fra et lite skip lastet med bensin som ble angrepet utenfor kysten av Tripolitania. Et lite skip som man tror var lastet med ammunisjon er blitt senket av en annen britisk undervannsbåt utenfor kysten av Øst-Tunisia. En tredje britisk undervannsbåt torpederte et stort forsyningskip i nærheten av Napoli.

Det britiske kommuniké fra Kairo i dag melder at lette britiske bombefly i går fortsatte sine angrep mot Rommels transportkonsentrasjoner og også rettet et kraftig angrep mot en framskutt tysk landingsplass i Tripolitania. Minst 8 tyske og italienske jagerfly ble ødelagt og mange andre skadet under luftslag. I løpet av onsdag natt gjorde britiske fly kraftige bomboangrep mot Rommels framskutte stillinger som også ble beskutt med maskingevær. De angrep dessuten mål omkring Tripolis og Misurata og transportkolonner og leirplasser i kystområdet. Flyplassen på Lampedusaøya ble også angrepet. 13 allierte flygere savnes etter de siste luftangrepene, men man tror at noen av dem er reddet.

DET FJERNE ØSTEN: I dagens kommuniké fra India blir det meldt at britiske bombefly har rettet flere angrep mot japanske mål i området ved Akiab. Fra Australia blir det meldt at på Ny Guinea har general McArthur åpnet en ny front mot nordvest for å jage japanerne fra deres støttopunkter ved Lae og Salamaua. Lengre syd i Bunaområdet trekker allierte tropper som kjemper i et hav av søle seg strammer om japanerne ved Salamanda.

LOKALT: Da Nationalteateret for noen dager siden tok opp igjen "En folkofiance" var det flere folk på scenen enn i salen. Boykotten av Borg-Jegers teater er helt effektiv. Skuespillerne spiller for praktisk talt tomme bonker.

vvv vvv vvv

VESTEUROPA: Natt til søndag ble Berlin bombet av en stor styrke britiske bombefly. Det var det hardeste angrep på Berlin hittil. Det ble kastet ned mengder av spreng- og brannbomber og mange branner ble satt i gang. Det var tett skydekke hele veien fram, men over Berlin var det store åpninger i dekket. Av den store flystyrken savnes bare 1 fly. Natt til mandag ble Berlin atter bombet av en stor styrke britiske bombefly. Også denne gang ble en stor bombelast kastet ned, og ved slutten av angrepet var store branner i gang. Under mesteparten av turen fra sine baser fløy de britiske bombemaskinene i strålende måneskinn og hadde mange trefninger med tyske jagerfly. Et av de tyske flyene ble ødelagt. 23 britiske bombefly savnes. Britiske jagerfly var i går kveld på patruljetokter over Frankrike, Belgia og Nederland. Tyske transportmal ble angrepet. Tyske bombefly, i alt var det ikke over 60 av dem, angrep i natt en del steder i Syd-England og noen få maskiner angrep London. 10 tyske fly ble skutt ned.

RUSLAND: Under offensiven i Voronesj området har den røde armé erobret 600 byer og landsbyer. Over 100 km. av jernbanen mellom Voronesj og Rostov er nå gjenerobret. Under den nye offensiven er 9 fiendtlige divisjoner blitt fullstendig opprevet, 3 av dem var tyske, 6 ungarske. Fienden hadde over 15.000 falne og 17.000 ble tatt til fange. Den røde hær fortsetter sin framgang fra nord og syd mot Rostov. I går kveld ble det meldt at den tyske pansvinstilling ved Milorowo, 200 km. nord for Rostov, var blitt erobret og at den røde hær var gått over Denez lenger syd. Det russiske kommunikké i dag meldte at det russiske framstøt mot Rostov fra øst, langs nedre Don, hadde gjort ny framgang. - Langt i nordvest har russerne erobret flere steder under et nytt framstøt syd for Voronesj og de står nå omtrent 75 km. fra det viktige jernbaneknutepunkt Wuluiki(?) Dette framstøt i retning av Karkow, truer Rostov i ryggen. Milorowos fall har gjort det av med det siste tyske motstandssentrum bak den røde hær på den midtro Don front. Russerne skal nå være bare noen få km. fra det viktige jernbaneknutepunkt Lichnahaja, 130 km. fra Rostov. Mellom Don og Kaukasus, ved jernbanen fra Stalingrad til Svartehavet, forbereder russerne seg på å storme Proletarskaja, omtrent 30 km. fra nøkkelbyen Salsk. Fra denne byen går det en jernbane rett vestover til Rostov. I Kaukasus går to andre russiske armer mot henholdsvis Worochilowsk og Armawir. De har gått framover mellom 20 og 30 km. de siste 24 timer. - I Stalingradområdet er 1.000 mann fra den omringede 6. armé blitt drept, og tyskernes siste flyplass er falt i russernes hender.

MIDDELHAVSOMRÅDET: I går ble det meldt at den britiske offensiv som begynte fredag har hatt framgang, og fienden trekker seg tilbake. De britiske styrker i Tripolitania har nå nådd et punkt 40 km. fra Misurata. Dagens kommunikké fra Kairo melder at de britiske tropper i går forfulgte den retirerende fiende i nordvestlig retning. I går kveld var britiske styrker i kontakt med fienden i Beni Ulid-området, som ligger omtrent 130 km. nordvest for stillingen ved Buerat. Det ble tatt en del fanger under disse operasjonene. - De allierte flystyrker fortsatte sin uopphørlige offensiv over hele slagfeltet, hoder det videre i kommunikké. Den foregående natt angrep store styrker allierte bombefly fiendtlige kolonner som trakk seg tilbake langs kystveien bortover Misurata. Samme natt ble Tripolis bombet, og det brøt ut branner. - I går ble Tripolis igjen bombet. - Av 6 fiendtlige fly som forsøkte å angripe Tobruk, ble 4 skutt ned. Under omtalen av Tunisia heter det i kommunikké fra Kairo: Betydelig skade ble gjort av allierte fly som gjorde framstøt mot fiendtlige kjøretøyer langs veien til Tripolis. Utenfor den østlige del av Tunisia ble det rettet virkningsfulle luftangrep mot to fiendtlige skip. Flyplassen på Lampedusa-øya ble også angrepet. Etter alle disse operasjoner savnes 5 allierte fly.

Lette britiske sjøstridskrefter i Middelhavet senket natt til søndag et fiendtlig forsyningskip omkring 160 km. vest for Tripolis. Et fiendtlig eskorteskipp ble skadet. De britiske skip led hverken tap eller skade.

DET FJERNE ØSTEN: Dagens australske kommunikké melder at flygende festninger i går senket eller alvorlig skadet 5 japanske skip til på tilsammen 25.000 tonn ved Rabaul på Ny Britannia. Det ble gjort andre toktet mot en flyplass på Ny Britannia, mot Admiraltetsøyene Amboine-øya og Lae på Ny Guinea. - På Ny Guinea er Salanandaveien blitt avskåret og over 100 japanere drept.

I det sydvestlige Stillehav har det vært nye allierte flyangrep mot japanske baser og skipsfart. Amerikanske fly har bombet og ødelagt 3 japanske destroyere. De har likoledes satt et handelsskip i brann. 30 japanske fly ble skutt ned. - I Burma har britiske bombo- og jagerfly operert i nært samband med britiske landstridskrefter og har angrepet japanske elvebåter.

EN DEL AV EN HOLLANDSKE M.RINES FLYVÅPEN som har Storbritannia som basis har nå som spesiell oppgave å angripe tyske skip i Nordsjøen og langs kanalkysten. På 1 måned senket de hollandske flygere 11 fiendtlige skip utenfor kysten av Belgia og Frankrike.

GAR DU I BRODDEN FOR EN ALVORSAK

KAN INGEN TVIL FA GJORT DEG SEN OG SVAK,

TANKENE PÅ DEM SOM KOMMER ETTER,

VIL GI DEG KALLETS TRØ OG KALLETS KREFTER.

Det er en mørk tid vi gjennomlever. Men ennå mørkere og tyngre ville tiden være om vi ikke håpet og visste at i trengselstider vokser det sterke og gode fram.

Norge gjennom nedsårene 1807 - 14 skapte menn som ikke kjentes frykt og tvil når det gjaldt de idealer de kjempet for. Dengang var Norge et enda mindre land, krig og uar hadde armet det helt ut, folket hadde sultet seg gjennom flere vintre, en skulde ha trodd at nordmennene var blitt knust, et lett bytte for intriger fra Europas statsmenn. De menn som samlet seg på Eidsvoll ville imidlertid ikke at Norge skulle bli noe lett bytte, de vedtok en grunnlov så radikal at det måtte virke oppvaktet som slag i ansiktet på de reaksjonære herskere i Europa dengang, Den Hellige Alliansé. Eidsvolls-mennenes dåd har lys for oss lenge og den lyser like kraftig enn i lysset visst at de vant, og de vant stort, fordi de hadde en flammende tro.

Idag kjemper vi i Norge en kanskje enda mere ulike kamp. Først og framst mot en av verdens sterkeste militærmakter ledet av noen av de verste tyranner verden har sett, og sist og ikke minst mot våre egenmidninger som daglig forråder oss. Også idag griner sulthet oss imøte, nødubanker på døren. Men vi vet at sult, nød og selv den verste naziterror ikke kan kue oss hvis vi er fylt med frihetens ånd. Derfor er den tid vi nå gjennomlever tross alt lys. Den varsler en framtid.

Gamle, råtne partigjerder faller sammen idag, enda finnes det kanskje noen som går rundt og maser med det gamle partikjevlet. Vi har idag ikke bruk for disse folk, og vi har enda mindre bruk for dem i framtiden, i det Norge som vil vokse fram av nød og kjendighet.

Idag, imorgen og tiden framover må vi alle ofre meget, ikke bare penger, men krefter og kjemphester. Konservativer og radikale kan møtes idag og de må møtes hvis vi skal vinne freden. Det vil alltid bli meget å trette om, men idag og siden vil det bli mer enn samlesaker. Det er derav en kjent sak at det ofte er de befolkningslag i samfunnet som har minst å ofre som ofrer mest når det kreves. **GJØR DU ICAG HVAD DU KAN FOR DEN FELLES SAK? HJELP ER DU DER DU KAN?** Mange vil kanskje innvende: Vi må holde oss rolige, vi er ikke ved fronten. **JO, DU OG JEG, VI ER VED FRONTEN, KANSKJE DEN VEKTIGSTE FRONTEN.** Ikke den fronten som bare dreper, men den som gir nytt liv.

Reformer kan gjennomføres hurtig på papiret, men sjelden i praksis. Den skrittvis utvikling er alltid bedre enn den raske, fordi denne av naturen nødvendigvis følges av reaksjonen. Vi må holde oss det gamle ord for øye: Det er oss gitt å arve beide på verket, ikke å fullføre det. Vi har sett hvordan nazistene ville skape tusenårsriket i en fart. De vil se resultater, store resultater og nyde fruktene av dem, mens de ennå lever. Derfor faller hele deres verden sammen for den en vakker dag.

Iden er en av menneskets eldste venner, en av kulturens bærebare. Hvad har ikke den betydning for menneskeheden. Den har hevet oss opp fra dyrenivået, den har gitt oss lys og varme og den har vist oss vei markert. Men i trengselstider gir den oss det største. Den viser oss hvordan vi skal leve livet slik at vi kan møte døden med rolig ansikt. Vi skal være sønflammer, levende, lysende flammer. Mange av disse levende, lysende flammene er blitt blåst ut, på slagmarken, i fengselet eller på retterstedet. **NA ER DET VIL DU OG JEG SOM SKAL FLAMME VIDERE, VI LEVER TROSS ALT I EN LYKKELIG TID.** Vi vet alle at vi har noe å flamme for, for fristenen mot undertrykkerne. Om vi skal slukkes eller få brene ut, det når bare skjebnen for, men flamme skal vi.

BE DET AT DE IKKE SKAL HATE. Slik led den avskjedsnilsen den dødsdømt ung nordmann sendte oss før henrettelsen.

I samme ånd minnet hylig de svenske biskopper i sin protest mot jødeforfølgelsen om Jesu advarsel mot å hate sine fiender. Hat virker som en etsende gift på ens eget sinn. Folkehat og folketryn vil føre til ny krig. Når frigjørelsen kommer, skal vi handle som et menneske og en rettferdig.

Vi er opprørt over de tyske og norske nazisters barbariske grusomhet, men vi skal ikke etter freden la oss trekke ned i deres avgrunnsdype raskap. Vi skal ikke nedverdige oss til å bruke deres dødelige toder. Vi skal rettens veg og der ved vise vår moralske høyhet, vår overlegne kultur. Derfor ingen selvtukt, ingen misshandling, intet drap, når vi får makt.

Vi fordømmer nazistenes lære om kollektiv skyld. Vi krever bevis for den enkelte skyld før han kan straffes. Derfor skal vi heller ikke selv øve kollektiv hevsn, men la hver enkelt sone for sine gjerninger etter rettslig undersøkelse. Vi skal handle i pakt med læren om de unistelige, uadmindelige menneskerettigheter. Vårt bud skal være: **"DU SKAL IKKE GJØRE MOT ALLE, DET DU IKKE VIL AT ANDRE SKAL GJØRE MOT DEG SELV"**.

VESTEUROPA: Natt til søndag ble Berlin bombet av en stor styrke britiske bombefly. Det var det hardeste angrep på Berlin hittil. Det ble kastet ned mengder av spreng- og brannbomber og mange branner ble satt i gang. Det var tett skydekke hele veien fram, men over Berlin var det store åpninger i dekket. Av den store flystyrken savnes bare 1 fly. Natt til mandag ble Berlin etter bombet av en stor styrke britiske bombefly. Også denne gang ble en stor bombelast kastet ned, og ved slutten av angrepet var store branner i gang. Under mesteparten av turen fra sine baser fløy de britiske bombemaskinene i strålende måneskinn og hadde mange trefninger med tyske jagerfly. Et av de tyske flyene ble ødelagt. 23 britiske bombefly savnes. Britiske jagerfly var i går kveld på patruljetokter over Frankrike, Belgia og Nederland. Tyske transportmal ble angrepet. Tyske bombefly, i alt var det ikke over 60 av dem, angrep i natt en del steder i Syd-England og noen få maskiner angrep London. 10 tyske fly ble skutt ned.

RUSLAND: Under offensiven i Voronesj-området har den røde armé erobret 600 byer og landsbyer. Over 100 km. av jernbanen mellom Voronesj og Rostov er nå gjenrobret. Under den nye offensiven er 9 fiendtlige divisjoner blitt fullstendig opprevet, 3 av dem var tyske, 6 ungarske. Fienden hadde over 15.000 falne og 17.000 ble tatt til fange. Den røde har fortsetter sin framgang fra nord og syd mot Rostov. I går kveld ble det meldt at den tyske pinnsvinstilling ved Milorowo, 200 km. nord for Rostov, var blitt erobret og at den røde hær var gått over Denez lenger syd. Det russiske kommunike i dag meldte at det russiske framstøt mot Rostov fra øst, langs nedre Don, hadde gjort ny framgang. - Langt i nordvest har russerne erobret flere steder under et nytt framstøt syd for Voronesj og de står nå omtrent 75 km. fra det viktige jernbaneknutepunkt Weluiki(?) Dette framstøt i retning av Karkow, truer Rostov i ryggen. Milorowos fall har gjort det av med det siste tyske motstandssentrum bak den røde hær på den midtro Don front. Russerne skal nå være bare noen få km. fra det viktige jernbaneknutepunkt Lichnahajja, 130 km. fra Rostov. Mellom Don og Kaukasus, ved jernbanen fra Stalingrad til Svartehavet, forbereder russerne seg på å storme Proletarskaja, omtrent 30 km. fra nøkkelbyen Salsk. Fra denne byen går det en jernbane rett vestover til Rostov. I Kaukasus går to andre russiske armer mot henholdsvis Worochilowsk og Armawir. De har gått framover mellom 20 og 30 km. de siste 24 timer. - I Stalingradområdet er 1.000 mann fra den omringede 6. armé blitt drept, og tyskernes siste flyplass er nå i russernes hender.

MIDDELHAVSOMRÅDET: I går ble det meldt at den britiske offensiv som begynte fredag har hatt framgang, og fienden trekker seg tilbake. De britiske styrker i Tripolitania har nå nådd et punkt 40 km. fra Masurata. Dagens kommunike fra Kairo melder at de britiske tropper i går forfulgte den retirerende fiende i nordvestlig retning. I går kveld var britiske styrker i kontakt med fienden i Beni Ulid-området, som ligger omtrent 130 km. nordvest for stillingen ved Buerat. Det ble tatt en del fanger under disse operasjonene. - De allierte flystyrker fortsatte sin uopphørlige offensiv over hele slagfeltet, heter det videre i kommunikatet. Den foregående natt angrep store styrker allierte bombefly fiendtlige kolonner som trakk seg tilbake langs kystveien bortover Misurata. Samme natt ble Tripolis bombet, og det brøt ut branner. - I går ble Tripolis igjen bombet. - Av 6 fiendtlige fly som forsøkte å angripe Tobruk, ble 4 skutt ned. Under omtalen av Tunisia heter det i kommunikatet fra Kairo: Betydelig skade ble gjort av allierte fly som gjorde framstøt mot fiendtlige kjøretøyer langs veien til Tripolis. Utenfor den østlige del av Tunisia ble det rettet virkningsfulle luftangrep mot to fiendtlige skip. Flyplassen på Lampedusa-øya ble også angrepet. Etter alle disse operasjoner savnes 5 allierte fly.

Lette britiske sjøstridskrefter i Middelhavet senket natt til søndag et fiendtlig forsyningskip omkring 160 km. vest for Tripolis. Et fiendtlig eskorteskipp ble skadet. De britiske skip led hverken tap eller skade.

DET FJERNE ØSTEN: Dagens australske kommunike melder at flygende fästninger i går senket eller alvorlig skadet 5 japanske skip til på tilsammen 25.000 tonn ved Rabaul på Ny Britannia. Det ble gjort andre toktor mot en flyplass på Ny Britannia, mot Admiraltetsøyene Amboine-øya og Lao på Ny Guinea. - På Ny Guinea er Salanandaveien blitt avskåret og over 100 japanere drept.

I det sydvestlige Stillehav har det vært nye allierte flyangrep mot japanske baser og skipsfart. Amerikanske fly har bombet og ødelagt 3 japanske destroyere. De har likolødes satt et handelsskip i brann. 30 japanske fly ble skutt ned. - I Burma har britiske bombo- og jagerfly operert i nært samband med britiske landstridskrefter og har angrepet japanske elvebåter.

EN DEL AV EN HOLLANDSKE M.RINES FLYVÅPEN som har Storbritannia som basis har nå som spesiell oppgave å angripe tyske skip i Nordsjøen og langs kanalkysten. På 1 måned senket de hollandske flygere 11 fiendtlige skip utenfor kysten av Belgia og Frankrike.

GAR DU I BRODDEN FOR EN ALVORSAK

KAN INGEN TVIL FA GJORT DEG SEN OG SVAK,

TA MENNEN TANKENE PÅ DEM SOM KOMMER ETTER,

FOR VIL GI DEG KALLETS TRØ OG KALLETS KREFTER.

Det er en mørk tid vi gjennomlever. Men ennå mørkere og tyngrøville tiden være om vi ikke håpet og visste at i trengselstider vokser det sterke og gode fram.

Norge gjennomlede årene 1807 - 14 skapte menn som ikke kjentes frykt og tvil når det gjaldt de idealer de kjempet for. Dengang var Norge et enna mindre land, krig og nær hadde arméet det helt ut, folket hadde sultet seg gjennom flere vintre, en skulde ha trodd at nordmennene var blitt kuert, et lett bytte for intriger fra Europas statsmenn. De menn som samlet seg på Eidsvoll ville imidlertid ikke at Norge skulle bli noe lett bytte, de vedtok en grunnlov så radikal at det måtte virke oppvaktet som slag i ansiktet på de reaksjonære herskere i Europa dengang, Den Hellige Alliansé. Eidsvolls-menneskes dag har lys for oss lenge og den lyser like kraftig enn i lysset viser at de vant, og de vant stort, fordi de hadde en flammende tro.

Idag kjemper vi i Norge en kanskje enda mere ulike kamp. Først og framst mot en av verdens sterkeste militærmakter ledet av noen av de verste tyranner verden har sett, og sist og ikke minst mot våre egenmidninger som daglig forråder oss. Også idag griner sulthet oss imøte, nødubanker på døren. Men vi vet at sult, nød og selv den verste nazisterror ikke kan kue oss hvis vi er fylt med frihetens ånd. Derfor er den tid vi nå gjennomlever tross alt lys. Den varslar en framtid.

Gamle, råtne partigjerdar faller sammen idag, enda finnes det kanskje noen som går rundt og mæser med det gamle partakjevlet. Vi har idag ikke bruk for disse folk, og vi har enda mindre bruk for dem i framtiden, i det Norge som vil vokse fram av nåds og elendighet.

Idag, imorgen og tiden framover må vi alle ofre meget, ikke bare penger, men krefter og kjemphester. Konservativer og radikale kan møtes idag og de må møtes hvis vi skal vinne freden. Det vil alltid bli meget å trette om, men idag og siden vil det bli mer enn samlesaker. Det er devarre en kjent sak at det ofte er de befolkningslag i samfunnet som har minst å ofre som ofrer mest når det kreves. "GJØR DU, IDAG HVAD DU KAN FOR DEN FELLES SAK? HJELPER DU DER DU KAN?" Mange vil kanskje innvende: Vi må holde oss rolige, vi er ikke ved fronten. "JO, DU OG JEG, VI ER VED FRONTEN. KANSKJE DEN VEKTIGSTE FRONTEN." Ikke den fronten som bare dreper, men den som gir nytt liv.

Reformer kan gjennomføres hurtig på papiret, men sjelden i praksis. Den skrittvis utvikling er alltid bedre enn den raske, fordi denne av naturen nødvendigvis følger av reaksjonen. Vi må holde oss det gamle ord for øye: Det er oss gitt å arbeide på verket, ikke å fullføre det. Vi har sett hvordan nazistene ville skape tusenårsriket i en fart. De vil se resultater, store resultater og nyde fruktene av dem, mens de ennå lever. Derfor faller hele deres verden sammen for den en vakker dag.

Iden er en av menneskets eldste venner, en av kulturens bærebare. Hvad har ikke den betydd for menneskeheden. Den har hevet oss opp fra dyrenivået, den har gitt oss lys og varme og den har vist oss vei mot lyset. Men i trengselstider gir den oss det største. Den viser oss hvordan vi skal leve livet slik at vi kan møte døden med rolig ansikt. Vi skal være som flammer, levende, lysende flammer. Mange av disse levende, lysende flammene er blitt blåst ut, på slagmarken, i fengslet eller på retterstedet. "NA ER DET VEI, DU OG JEG SOM SKAL FLAMME VIDERS, VI LEVER TROSS ALT I EN LYKKELIG TID. VI VET, ALLE AT VI HAR NØD Å FLAMME FOR, FOR FRIHETEN MOT UNDERTRYKKERNE. OM VI SKAL SLUKKES ELLER FÅ BRANNE UT, DET VIL BARE SKJEHNER FOR, MEN FLAMME SKAL VI."

"BE DENN AT DE IKKE SKAL HATE". Slik led den avskjedsnilsen en dødsdømt ung nordmann sendte oss før henrettelsen.

I samme ånd minnet nylig de svenske biskopper i sin protest mot jødeforfølgelsen om Jesu advarsel mot å hate sine fiender. Hat virker som en etsende gift på ens eget sinn. Folkehat og folkelyn vil føre til ny krig. Når frigjørelsen kommer, skal vi handle som et folk og ikke som et ras.

Vi er opprørt over de tyske og norske nazisters barbariske grusomhet, men vi skal ikke etter freden la oss trekke ned i deres avgrunnsdype raskap. Vi skal ikke nedverdige oss til å bruke deres dødelige metoder. Vi skal rettens veg og der ved vise vår moralske høyhet, vår overlegne kultur. Derfor ingen selvtukt, ingen mishandling, intet drap, når vi får makten.

Vi fordømmer nazistenes lære om kollektiv skyld. Vi krever bevis for den enkelte skyld før han kan straffes. Derfor skal vi heller ikke selv øve kollektiv hevn, men la hver enkelt sone for sine gjerninger etter rettslig undersøkelse. Vi skal handle i pakt med læren om de ubestribelige, uamindelegge menneskerettigheter. Vårt bud skal være: "DU SKAL IKKE GJØRE MOT ALLE, DET DU IKKE VIL AT ANDRE SKAL GJØRE MOT DEG SELV".

20 JAN. 1943

3531

Mappe 32
Eksp. 19/1
1943

DE MIDLERTIDIGE KIRKELEDELSE har ved årsskiftet sendt Norges menigheter en hilsen som søndag ble lest i de fleste av landets kirker. Det heter i denne bl.a.:

Vi går inn i det nye året med håp og frimodighet. Men ennå står vår kirke i kamp og store vanskeligheter. Vi kjenner oss derfor forpliktet til videre å legge fram følgende for Norges menigheter:

Det nåværende statsstyrets gjentatte inngrep i kirkens orden har gjort det nødvendig gjennom biskopenes og prestenes embedshedleggelse å bryte med statens nåværende kirkestyre for å verge kirkens indre liv og Kirkens og Guds ords frihet.

Men statsstyret søker stadig igjen å få kirken i sin hånd og bruker sitt maktapparat for å nå dette mål. Som eks. nevner vi maktovergrepene mot kirkens øverste tilsynsmenn: Biskop Berggrav har vært innesperret i 3/4 år. Biskop Hille, Hamar, er jaget ut av sitt bispedømme og av Oslo. Biskop Skaggestad, Stavanger, er endog av politiet hindret i å forkynde Guds ord. De øvrige kirkens biskoper blir alle på forskjellig vis, bl.a. ved daglig meldeplikt for politiet hindret i å utføre det oppdrag som de fikk ved sin ordinasjon til tilsynsmenn, som kirken aldri har løst dem fra, som de selv aldri har sagt fra seg, og som derfor fremdeles er deres med Gud og med rette.

Videre foretar statens kirkestyre til stadighet avskjediggelse av prester. Rett som det er kommer det bud om nye kristelige og kirkelige ubegrunnede avsettelse. Men en rett prest kan ikke lå seg hindre i å utføre det arbeide som han er kaldt til, og prestene har derfor fortsatt sin gjerning som forkynnere i menighetene. Statsstyret har markert sin stilling til dette ved å legge vold til urett, idet det har forvist en rekke slike prester og drevet dem ut av deres hjem og deres menigheter. I alt er over 35 prester på denne måte blitt hindret i å adlyde det kald Gud og Hans kirke har gitt dem.

Dette fører til at menigheten ikke lenger blir forsvarlig betjent med Guds ord og sakramentet. Våre forsøk på å erstatte de forviste prester med andre prester som har menighetenes tillit, blir møtt med nye forvisninger eller andre maktovergrep, og hele menigheter overlates til seg selv. I visse tilfeller har statsstyret innsatt nye menn, men disse kan under ingen omstendigheter bli rette prester for menighetene, fordi de er blitt påtvinget dem i stedet for de prester som hadde menighetenes tillit og kjærlighet. Ofte mangler de den teologiske utdannelse, ja også kristelig og kirkelig tillit. Ved politimakt tvinges disse inn i menighetene. Det har hendt at de påtvingne prester ved politiets hjelp har tvunget seg til å eks. å forrette ved begravelser mot de pårørendes uttrykkelige protester. Med politimakt belegglegges menighetsrådenes protokoller og menighetenes eiendom. Med politiets hjelp visiterer de ulovlig innsatte og ulovlig ordinerte biskoper prestekontorene.

Samtidig gjør man inngrep i hjemmenes rettigheter. Våre biskoper har i sitt brev til minister Skancke av 14. febr. 1942 påvist hvordan lov og nasjonal ungdomstjeneste krenker den hellige foreldremyndighet ved å rive barna fra 10-års alderen og oppover ut av foreldrenes ansvarshånd og tvinge dem inn under en påvirkning som utallige foreldre kjenner som helt uførelig med sin samvittighetsforpliktelse. Tross dette søkes denne lov gjennomført ved makt.

Innkallelse til Ungdomstjeneste finner sted i stadig flere distrikter. Man øver vold mot hjemmene slik at barn endog blir hentet fra sine hjem av politiet, og foreldre som vil verne sine barn i lydighet mot Guds bud og sin samvittighet, og nekter å sende dem fra seg, blir fengslet. Vi hilser alle norske foreldre, hvem Gud har gitt det hellige foreldreansvar og ber dem ikke vike fra den rette veg og ikke svikte sin samvittighet, hvilke trengsler det enn måtte koste. Gud svikter ikke i trengslenes tid, og de skal vite at dypest sett kan intet virkelig skade dem som følger sin av Gud bundne samvittighet.

På den henvendelse Norges kirke og kristenfolk nylig sendte ministerpresidenten i anledning den grufulle behandling av jødene, har en ikke fått noe svar. I denne sak har vi klart fått se hva det kan skje når Guds ord om menneskeverd og kjærlighet tramples under foten.

Sorgen og uroen øker fra dag til dag. Både prester og andre er utsatt for en behandling som må betegnes som forfølgelse for troens og samvittighetens skyld.

Etter alt det som er skjedd anser vi det nå nytteløst å henvende oss til statsmyndighetene. Men vi vender oss på denne måte til menighetene. Vi kaller dem til å være våkne og stå urokkelig fast på ordets og samvittighetens grunn. Til å holde tålmodig ut i trengslenes og til å sette all lit til Gud. Han alene skal vi frykte og elske.

VVV VVV VVV

VÅRE SANGERE OG MUSIKERE har også vist at de er villige til å gå inn for Norges sak. For å splitte fronten har imidlertid de nåværende "kulturledere" tatt visse skritt, bl.a. har de opphevet kringkastingsklausulen. De fleste kunstnere har heldigvis gjennomskuet dette taktiske knepet, men det finnes desværre blant sangerne og musikerne enkelte som synes å vise tegn på vakling, idet de mener at det nå foreligger helt andre omstendigheter. Vi må understreke at noen slik ny situasjon ikke foreligger.

Vi er klar over at det for en kunstner kan være et stort savn å måtte avholde seg fra å opptre offentlig, men den overveldende majoritet er villige til å stå fast i den korte tid vi nå har igjen. De få som betenker seg, vil nokk ved nærmere ettertanke innse at de tjener både landets og sin egen sak best ved å holde fronten ubrutt. Uten idag å nevne navn, vil vi på det bestemteste advare norske kunstnere mot å opptre i Deutsches Haus, nazitilstelninger og kringkastingspropaganda utsendinger.

VVV VVV VVV

DE SISTE KRIGSNYHETER PR. 18/1-1943.

VESTEUROPA: Natt til søndag ble Berlin bombet av en stor styrke britiske bombefly. Det var det hardeste angrep på Berlin hittil. Det ble kastet ned mengder av spreng- og branabomber og mange branner ble satt i gang. Det var tett skydekke hele veien fram, men over Berlin var det store åpninger i dekket. Av den store flystyrken savnes bare 1 fly. Natt til mandag ble Berlin atter bombet av en stor styrke britiske bombefly. Også denne gang ble en stor bombelast kastet ned, og ved slutten av angrepet var store branner i gang. Under mesteparten av turen fra sine baser fløy de britiske bombemaskinene i strålende måneskinn og hadde mange treninger med tyske jagerfly. Et av de tyske flyene ble ødelagt. 22 britiske bombefly savnes. Britiske jagerfly var i går kveld på patruljetokter over Frankrike, Belgia og Nederland. Tyske transportmål ble angrepet. Tyske bombefly, i alt var det ikke over 60 av dem, angrep i natt en del steder i Syd-England og noen få maskiner angrep London. 10 tyske fly ble skutt ned.

RUSSLAND: Under offensiven i Voronesjområdet har den røde armé erobret 600 byer og landsbyer. Over 100 km. av jernbanen mellom Voronesj og Rostov er nå gjenerobret. Under den nye offensiven er 9 fiendtlige divisjoner blitt fullstendig opprevet, 3 av dem var tyske, 6 ungarske. Fienden hadde over 15.000 falne og 17.000 ble tatt til fange. Den røde hær fortsetter sin framgang fra nord og syd mot Rostov. I går kveld ble det meldt at den tyske pinnsstilling ved Milorowo, 200 km. nord for Rostov, var blitt erobret og at den røde hær var gått over Donez lenger syd. Det russiske kommunike i dag meldte at det russiske framstøt mot Rostov fra øst, langs nedre Don, hadde gjort ny framgang. - Langt i nordvest har russerne erobret flere steder under et nytt framstøt syd for Voronesj og destår nå omtrent 75 km. fra det viktige jernbaneknutepunkt Weluiki(?) Dette framstøt i retning av Karkow, truer Rostov i ryggen. Milorowos fall har gjort det av med det siste tyske motstandssentrum bak den røde hær på den midtre Don front. Russerne skal nå være bare noen få km. fra det viktige jernbaneknutepunkt Lichnahajja, 130 km. fra Rostov. Mellom Don og Kaukasus, ved jernbanen fra Stalingrad til Svartehavet, forbereder russerne seg på å storme Proletarskaja, omtrent 30 km. fra nøkkelbyen Salsk. Fra denne byen går det en jernbane rett vestover til Rostov. I Kaukasus går to andre russiske armer mot henholdsvis Worochilowsk og Armawir. De har gått framover mellom 20 og 30 km. de siste 24 timer. - I Stalingradområdet er 1.000 mann fra den omringede 6. armé blitt drept, og tyskernes siste flyplass er falt i russernes hender.

MIDDELHAVSOMRÅDET: I går ble det meldt at den britiske offensiv som begynte fredag har hatt framgang, og fienden trekker seg tilbake. De britiske styrker i Tripolitania har nå nådd et punkt 40 km. fra Misurata. Dagens kommunike fra Kairo melder at de britiske tropper i går forfulgte den retirerende fiende i nordvestlig retning. I går kveld var britiske styrker i kontakt med fienden i Beni Ulid-området, som ligger omtrent 130 km. nordvest for stillingen ved Buerat. Det ble tatt en del fanger under disse operasjonene. - De allierte flystyrker fortsatte sin uopphørlige offensiv over hele slagfeltet, heter det videre i kommunikatet. Den foregående natt angrep store styrker allierte bombefly fiendtlige kolonner som trakk seg tilbake langs kystveien bortover Misurata. Samme natt ble Tripolis bombet, og det brøt ut branner. - I går ble Tripolis igjen bombet. - Av 6 fiendtlige fly som forsøkte å angripe Tobruk, ble 4 skutt ned. Under omtalen av Tunisia heter det i kommunikatet fra Kairo: Betydelig skade ble gjort av allierte fly som gjorde framstøt mot fiendtlige kjøretøyer langs veien til Tripolis. Utenfor den østlige del av Tunisia ble det rettet virkningsfulle luftangrep mot to fiendtlige skip. Flyplassen på Lampedusa-øya ble også angrepet. Etter alle disse operasjoner savnes 5 allierte fly.

Lette britiske sjøstridskrefter i Middelhavet senket natt til søndag et fiendtlig forsyningskip omkring 160 km. vest for Tripolis. Et fiendtlig eskorteskipp ble skadet. De britiske skip led hverken tap eller skade.

DET FJERNE ØSTEN: Dagens australske kommunike melder at flygende festninger i går senket eller alvorlig skadet 5 japanske skip til på tilsammen 25.000 ton ved Rabaul på Ny Britannia. Det ble gjort andre toktter mot en flyplass på Ny Britannia, mot Admiraltetsøyene Amboine-øya og Lao på Ny Guinea. - På Ny Guinea er Salanandaveien blitt avskåret og over 100 japanere drept.

I det sydvestlige Stillehav har det vært nye allierte flyangrep mot japanske baser og skipsfart. Amerikanske fly har bombet og ødelagt 3 japanske destroyere. De har likolede satt et handelsskip i brann. 30 japanske fly ble skutt ned. - I Burma har britiske bombe- og jagerfly operert i nært samband med britiske landstridskrefter og har angrepet japanske elvebåter.

EN DEL AV EN HOLLANDSKE M. RINES FLYVÅPEN som har Storbritannia som basis har nå som spesiell oppgave å angripe tyske skip i Nordsjøen og langs kanalkysten. På 1 måned sonnet de hollandske flygere 11 fiendtlige skip utenfor kysten av Belgia og Frankrike.

EN MIDLERTIDIGE KIRKELEDELSE har ved årsskiftet sendt Norges menigheter en hilsen som søndag ble lest i de fleste av landets kirker. Det heter i denne bl.a.:

Vi går inn i det nye året med håp og frimodighet. Men ennå står vår kirke i kamp og store vanskeligheter. Vi kjenner oss derfor forpliktet til videre å legge fram følgende for Norges menigheters:

Det nåværende statsstyrets gjentatte inngrep i kirkens orden har gjort det nødvendig gjennom biskopenes og prestenes embedshedleggelse å bryte med statens nåværende kirkestyre for å vorge kirkens indre liv og kirkens og Guds ords frihet.

Men statsstyret søker stadig igjen å få kirken i sin hånd og bruker sitt maktapparat for å nå dette mål. Som eks. nevner vi maktovergrepene mot kirkens øverste tilsynsmenn: Biskop Berggrav har vært innesperret i 3/4 år. Biskop Hille, Hamar, er jaget ut av sitt bispedømme og av Oslo. Biskop Skaggestad, Stavanger, er endog av politiet hindret i å forkynne Guds ord. De øvrige kirkens biskoper blir alle på forskjellig vis, bl.a. ved daglig meldeplikt for politiet hindret i å utføre det oppdrag som de fikk ved sin ordinasjon til tilsynsmenn, som kirken aldri har løst dem fra, som de selv aldri har sagt fra seg, og som derfor fremdeles er deres med Gud og med rette.

Videre foretar statens kirkestyre til stadighet avskjediggelse av prester. Rett som det er kommer det bud om nye kristelige og kirkelige ubegrunnede avsettelse. Men en rett prest kan ikke la seg hindre i å utføre det arbeide som han er kaldt til, og prestene har derfor fortsatt sin gjerning som forkynnere i menighetene. Statsstyret har markert sin stilling til dette ved å legge vold til urett, idet det har forvist en rekke slike prester og drevet dem ut av deres hjem og deres menigheter. I alt er over 55 prester på denne måte blitt hindret i å adlyde det kald Gud og Hans kirke har gitt dem.

Dette fører til at menigheten ikke lenger blir forsvarlig betjent med Guds ord og sakramentet. Våre forsøk på å erstatte de forviste prester med andre prester som har menighetenes tillit, blir møtt med nye forlysninger eller andre maktovergrep, og hele menigheten overlates til seg selv. I visse tilfeller har statsstyret innsatt nye menn, men disse kan under ingen omstendigheter bli rette prester for menighetene, fordi de er blitt påtvunget dem i stedet for de prester som hadde menighetenes tillit og kjærlighet. Ofte mangler de den teologiske utdannelse, ja også kristelig og kirkelig tillit. Ved politimakt tvinges disse inn i menighetene. Det har hendt at de påtvungne prester ved politiets hjelp har tvunget seg til f.eks. å forrette ved begravelser mot de pårørendes uttrykkelige protester. Med politimakt beslaglegges menighetsrådenes protokoller og menighetens eiendom. Med politiets hjelp visiterer de ulovlig innsatte og ulovlig ordinerte biskoper prestekontorene.

Samtidig gjør man inngrep i hjemmenes rettigheter. Våre biskoper har i sitt brev til Minister Skancke av 14. febr. 1942 påvist hvordan loven om nasjonal ungdomstjeneste krenker den hellige foreldremyndighet ved å rive barna fra 10-års alderen og oppover ut av foreldrenes ansvarshånd og tvinge dem inn under en påvirkning som utallige foreldre kjenner som helt uførene med sin samvittighetsforpliktelse. Tross dette søkes denne lov gjennomført ved makt.

Innkallelse til Ungdomstjeneste finner sted i stadig flere distrikter. Man øver vold mot hjemmene slik at barn endog blir hentet fra sine hjem av politiet, og foreldre som vil verne sine barn i lyddighet mot Guds bud og sin samvittighet, og nekter å sende dem fra seg, blir fengslet. Vi huser alle norske foreldre, hvem Gud har gitt det hellige foreldreansvar og ber dem ikke vike fra den rette veg og ikke svikte sin samvittighet, hvilke trengsler det enn måtte koste. Gud svikter ikke i trengelenes tid, og de skal vite at dypest sett kan intet virkelig skade dem som følger sin av Gud bundne samvittighet.

På den henvendelse Norges kirke og kristenfolk nylig sendte ministerpresidenten i anledning den grufulle behandling av jødene, har en ikke fått noe svar. I denne sak har vi klart fått se hva det kan skje når Guds ord om menneskeverd og kjærlighet trampes under foten.

Sorgen og uroen øker fra dag til dag. Både prester og andre er utsatt for en behandling som må betegnes som forfølgelse for troens og samvittighetens skyld.

Etter alt det som er skjedd anser vi det nå nytteløst å henvende oss til statsmyndighetene. Men vi vender oss på denne måte til menighetene. Vi kaller dem til å være våkne og stå urokkelig fast på ordets og samvittighetens grunn. Til å holde tålmodig ut i trengslene og til å sette all lit til Gud. Han alene skal vi frykte og elske.

VVV VVV VVV

VÅRE SANGERE OG MUSIKERE har også vist at de er villige til å gå inn for Norges sak. For å splitte fronten har imidlertid de nåværende "kulturledere" tatt visse skritt, bl.a. har de opphevet kringkastingsklausulen. De fleste kunstnere har heldigvis gjennomskuet dette taktiske knepet, men det finnes desværre blant sangerne og musikere enkelte som synes å vise tegn på vakling, idet de mener at det nå foreligger helt andre omstendigheter. Vi må understreke at noen slik ny situasjon ikke foreligger.

Vi er klar over at det for en kunstner kan være et stort savn å måtte avholde seg fra å opptre offentlig, men den overveldende majoritet er villige til å stå fast i den korte tid vi nå har igjen. De få som betenker seg, vil nokk ved nærmere ettertanke innse at de tjener både landets og sin egen sak best ved å holde fronten ubrutt. Uten idag å nevne navn, vil vi på det bestemteste advare norske kunstnere mot å opptre i Deutsches Haus, nazitilstelninger og kringkastingspropaganda utsendinger.

VVV VVV VVV

7 JAN. 1943

DE VIKTIGSTE KRIGSNYHETER PR. 20/1-1943.

RUSSLAND: Den første meldingen om at beleiringen av Leningrad var brutt kom i et sserkom. fra Moskva mandag kveld. Kom. fortalte om hvorledes russerne angrep fra to kanter, fra vestbredden av Neva og fra området syd for Ladogasjøen. Etter 7 dages høftige kamper inntok russerne Schlüsselburg, det sterkeste punkt i den tyske ring. Dermed var den siste direkte forbindelse mellom tyskerne og fiandene brutt av. Under sine hårdnakkede forsøk på å stenge veien til byen falt 13.000 tyskere, mens over 1.200 ble tatt til fange. En mengde bytte ble erobret. Det russiske artilleri ødela over 470 punkter som var sterkt befestet samt 172 batterier. Det meldes i dag at den russiske offensiv som brøt byens beleiring fremdeles er i full gang. Den åpning som er blitt slått igjennom til byen er blitt ytterligere utvidet og det meldes at en russisk avdeling har erobret et sentralt tysk motstandspunkt, og en annen avdeling har ødelt 25 tyske forsvarsstillinger.

På sydfrenten trekker russerne seg fram over den nordlige del av Donozelven, den siste naturlige barrikade nord for Rostov. De har inntatt jernbaneknutepunktet Kamensk og omringet en tysk styrke. Store mengder av ungarske tropper i dette område har overgitt seg. Russerne er nå på raske framrykning mot det viktige knutepunkt Lichaja som ligger 85 km. nord for Rostov. Middagskom. melder om god framgang i dette strøk og om erobringen av en rekke bebodde strøk. Lengre mot nordvest er de tyske kommunikasjoner mellom Karkow og Rostov truet ved et framstøt på Woronesjfronten. Her har russerne erobret Wauiki, som ligger midtveis mellom Karkow og Rossosch. De retter også støtet mot en annen viktig jernbanoby Kupjansk. Under denne framrykningen har russerne omringet en tysk armé til, dagers kom. melder at ringen blir trukket stadig tettere sammen om denne armé. Antallet av fanger i Woronesjområdet er støget til 52.000, mesteparten ungare og italiener. - Foran Stalingrad fortsetter utryddingen av den 6. tyske armé. De russiske tropper har rykket lenger innover mot de tyske stillinger. - I området mellom Don og Kaukasus har russerne fått et nytt fotfeste i Rostov-Kaukasus jernbanenettet ved erobringen av Dlnwoje. Byen ble inntatt av russiske styrker som kom opp fra Malmyksteppen. Videre har russerne erobret et punkt som ligger bare 115 km. fra Armawir i østlig retning, og framrykningen i retning av Armawir fortsetter. - Den tyske retrett fra Kaukasus er truet av det russiske framstøt i retning av Salak langs med jernbanen fra Stalingrad til Svarte havet. - I går ble det meldt at 6 tettbebodde strøk sydvest for Wolikje Luki var gjen-erobret, og i dag blir det meldt at ytterligere 6 punkter er inntatt.

AFRIKA: Den 8. britiske armé rykker hurtig fram i retning av Tripolis. Montgomerys armé avanserer på omtrent en 50 km. bred front. Den høyre fløy rykker fram langs kysten, mens den venstre som er kommet litt lengre fram, støter på inne i landet. På det nordlige område har troppene nådd Zliten-området, etter å ha rykket gjennom Misurata og Garibaldi. Etter å ha drevet fienden ut av Beni Ulid kom de allierte styrker i kontakt med fienden nærheten av Tarhuna. Det blir meldt at de britiske styrker også har trukket seg sammen på Homs, som ligger ved kysten 110 km. fra Tripolis. Tarhuna ligger inne i landet omtrent 50 km. sydøst for Tripolis. Kairokom. i dag sier at de allierte flyavdelinger fortsetter sine angrep mot Rommels retirerende avdelinger. I løpet av de siste 24 timer har jagerbomberfly og bombemaskiner uavbrutt angrepet Rommels kolonner som beveger seg vestover fra Tarhuna. Tyskerne gjør praktisk talt ingen motstand i luften. - Natt til tirsdag ble en flyplass syd for Tripolis kraftig bombet og det brøt ut store brander. - I går angrep svære allierte bomberfly havna ved Tripolis og likeså havna ved Susa. - Et stort skip ble natt til tirsdag angrepet av allierte torpedofly vest for Sicilia. Skipet ble etterlatt i synkende tilstand. Fra disse og andre operasjoner savnes 4 allierte fly sier kom.

VESTEUROPA: I dag gjorde Luftwaffe et dagslysangrep mot England, men led et avgjørende nederlag. Mellom 25 og 30 tyske jagerbomberfly forsøkte å nå London. 11 ble skutt ned, Bare 6 av dem nådde fram til hovedstaden.

Britiske jagerfly angrep i natt jernbanemål i Nord-Frankrike, Nederland og Belgia. Intet fly gikk tapt. - Britiske fly har oppnådd treff på 3 tyske forsyningskip i en konvoy utenfor den nederlandske kyst. Andre britiske fly har lagt ut miner i fiendtlig farvann. Lette britiske sjøstridskrofter senket i går morges et lite forsyningskip og en vopnet tråler utenfor den hollandske kyst.

DET FJERNE ØSTEN: Det australske kom. i dag melder at de allierte styrker rykker videre framover på Ny Guinea langs kysten, og knytter samtidig den siste japanske motstand.

I Burma opprettholder de britiske styrker sine stillinger og rykker fram i retning av Itcdau(?). De har okkupert stillinger nord og øst for dette sted. Det har vært omfattende flyangrep mot japanske stillinger i Burma.

DET CHILENSKE SENAT besluttet i går med 30 mot 10 stemmer å avbryte forbindelsen med akson.

VVV VVV VVV

Mandag kveld kom den triumferende russiske melding, at beleiringen av Leningrad var brutt. Russerne har angrepet fra byen Leningrad i vest og fra Volchow-avsnittet i øst. Etter en ukens harde kamper har de brutt igjennom de sterkt befestede tyske stillinger og erobret den gamle festningsbyen Schluselburg ved Ladoga. 4 tyske divisjoner ble ødelagt og en kan se fram til nye russiske angrep i dette frontavsnitt. Leningrad har vært innesluttet i 16 måneder. I september 1941 gjorde tyskerne forsøk på å ta byen med storm, men dette måtte oppgis og tyskerne led store tap. Hitler hadde regnet med at byen ville bli tvunget til å overgi seg i løpet av vinteren på grunn av mangel på tilførsler. Russernes eneste forbindelse var over Ladoga, og her bygget de en jernbane over isen. Det lyktes å evakuere ca. 2/3 av sivilbefolkningen, men de som var igjen har levet under meget vanskelige forhold av mangel på mat og brensel.

På midtfronten har tyskerne gjort mislykte forsøk på å gjenerobre Welikije Luki. Det meldes nå om nye russiske offensive operasjoner i dette avsnitt. Russerne har videre åpnet en ny offensiv syd for Woronesj. Den første hensikt med denne offensiv må åpenbart ha vært å få full kontroll over jernbanen fra Woronesj til Rostow. Men offensiven går videre mot vest, mot en annen viktig jernbane som går fra nord til Donez-bassenget og russerne truer her et viktig knutepunkt. Det er i jordbruksdistriktet, mellom de to industridistriktene omkring Karkov og Donez, at russerne her opererer. Kampen gjelder de tyske forbindelseslinjer fra nord til Donez og Rostow. Samtidig har russerne fortsatt sin framrykk langs jernbanen fra Woronesj til Rostow. De har erobret Millorovo og er nådd fram til den viktige byen Kamensk, som ligger der hvor jernbanen møter elven Donez. Herfra er det ikke langt til den neste viktige stasjon Lichaja, hvor jernbanen fra Woronesj til Rostow møtes med jernbanen fra Stalingrad til Rostow.

Russiske tropper trenger også fram fra øst til vest langs Stalingradjernbanen og det raser bitre kamper i det område hvor elvene Don og Donez møtes. Her har russerne støtt på meget energisk motstand og tyskerne har fordelen av et forholdsvis godt utbygget jernbanenett. Hele felttoget på sydfronten gjelder kamper om Rostow og industridistriktene i Donez-bassenget. Her ligger den viktige byen Woroschilowgrad og dessuten store kullgruber. Rostow kan vanskelig erobres rett fra øst. Det går hverken jernbaner eller veier langs Don, som her er omgitt av store sumper. Den må erobres fra nord og fra syd.

I syd har russerne trengt videre fram langs jernbanen Stalingrad-Svartehavet. De nærmer seg nå den viktige by Salsk. Herfra går det en jernbane nordvestover mot Rostow. Denne offensiven truer med å avskjære de tyske tropper i Kaukasus, og den forklarer tyskerens raske retrett i dette område. Her har de russiske tropper som kommer fra øst, fra Kalmyksteppe, fått forbindelse med de arméer som opererer i Sentral-Kaukasus og de angriper nå på bred front over den nord-kaukasiske slette. Offensiven må i hvetebyen Woroschilowsk og jernbaneknutepunktet Armawir. Erobringen av det sist nevnte sted vil bety at tyskerne i oljefeltene ved Wajkop og alle de tyske tropper i det vesle Kaukasus vil komme i en meget utsatt stilling. De tyske baktropper søker å hindre russernes angrep, men det er sannsynlig at tyskerne i Kaukasus foretar et planmessig tilbaketog i retning av Rostow. Men det er langt vei å gå, og det betyr dessuten at de må oppgi sine gode vinterkvarterer under fjellene i Kaukasus.

Samtidig trues den 6. tyske armé i Stalingrad-avsnittet med fullstendig utryddelse. Russerne hevder at av 22 div., ca. 300.000 mann, er det nå bare 80 å 100.000 mann tilbake. Russerne har oppfordret tyskerne til å overgi seg og på meget urefille betingelser. Tilbudet ble avslått, og den 6. tyske armé går nå sin undergang i møte. Den har store lagre av ammunisjon, men har lenge manglet mat, og for et par uker siden kunne en tysk krigsflåte fortelle at de hadde spist opp hele det rumenske kavaleri. Tyskerne har forsøkt å forsyne dem ved hjelp av transportfly, men dette strekker ikke til, og det vil nå bli enna vanskelige etter at russerne har erobret den viktigste flyplassen i det innesluttede området.

Hvis man ser på situasjonen på den russiske front i sammenheng, så må en innrømme at det ikke er noe tegn på moralsk sammenbrudd blandt de tyske tropper. Tallet på fanger på Leningradfronten er lite. På Woronesj-fronten har russerne tatt over 20.000 fanger, men det er mest ungare og italiener. Den tyske armé i Stalingradområdet vil åpenbart kjempe til siste mann til tross for dens nærløse stilling. Derimot er det tegn til svikt blant vasalltroppene. Det var over 300.000 rumenske tropper på den russiske front. De har hatt meget store tap som de har måtte erstatte ved å innkalle nye reserver. Det er nå bare noen få div. igjen i Romania og jordbruket blir tappet for arbeidskraft slik at det oppstår kornmangel i et av Europas rikste kornland. Det er ikke underlig at det stadig kommer meldinger om indre uro i Romania.

Hitler har på ny begått den avgjørende feil at han har undervurdert den russiske styrke. Tyskland var nå det gjaldt forsvaringer og kommunikasjoner bedre forberedt på et vinterfelttog i år enn i fjor. Hitler mente at man skulle klare å stanse den russiske offensiv, men det er ikke gått etter planen. I fjor vinter angrep russerne, etter at Rostow var tatt tilbake, spesielt på midtfronten. I år angriper de på en hel rekke frontavsnitt, og mange sakalte pinnsvinstillinger er falt eller i ferd med å ødelegges.

Tyskerne kan ikke sette sine reserver inn på et bestemt frontavsnitt, og den tyske kringkastingskroniker, general Diemar, klager over at de er underlegne i tall over hele fronten. Tyskerne er åpenbart blitt helt overrasket over at russerne var i stand til å sette opp så store reserver. Russerne har dessuten gjort en rekke tekniske fremskritt, f.eks. bruk av motorsleder og skitropper. Dette har gjort dem i stand til å utnytte terrenget bedre enn tyskerne under et vinterfelttog.

Russernes første og største bedrift var imidlertid at de greide å holde sine reserver tilbake til det rette øyeblikk var inne. Det var en tid i høst at Stalingrad framrykning i Kaukasus. Men den russiske ledelse holdt reservene tilbake inntil vinteren kom, og inntil tyskerens forbindelseslinjer var blitt tilstrekkelig utsatt. På denne måte oppnådde de også å føre den tyske hærløse bak lyset.

Forskjellen mellom i år og i fjor ser en best på en sammenligning oppfatningen av vinterforholdene. I fjor gledet vi oss over den ualmennlige harde vinteren, i år gledet vi oss over at vinteren ikke er så kald at den stanse den russiske offensiv.

vvv vVv vvv

27 JAN. 1943

DE SISTE KRIGSNYHETER PR. 22/1-1943.

NORD-AFRIKA: Den britiske 8. armé rykker nå mot byen Tripolis. Kommunikat fra Kairo i går meldte at de britiske styrker har okkupert Homs og Tarhuna og at man var i kontakt med fienden som trakk seg tilbake vestover. Etter hvor som Rommel trekker seg tilbake gjør allierte flystyrker stadig angrep mot hans tropper i kampområdet og mot hans støttepunkter i det bakre område. - Dagens Kairokommuniké sier at de britiske tropper i går fortsatte sin framrykning vestover og om kvelden var de i kamp med fienden vest for Homs og syd for Tripolis. En korrespondent i Nord-Afrika ga i ottermiddag denne kommentar: Disse meldingene øker vår forventning om at før mange timer er gått, vil Tripolis være i våre hender. - Fiendens motstand var noe kraftigere i går, men det kom ikke til noe større slag. Rommel satte inn sine passede baktropper for å oppholde briterne, mens han påskyndet evakueringen av Tripolis by. Fienden gjorde i går forberedelser til å oppgi Benito-flyplassen, og den vanlige pløyningen var i gang da våre jagerbombefly kom til stede. - Hvis Rommel oppgir Tripolis er hans neste gode forsvarslinje Maroth-linjen (?) omtrent 110 km. inne i Tunisia. Her er det 3 forsvarslinjer som i sin tid ble bygget av franskmennene. - Dagens Kairokommuniké melder om intens alliert flyvirksomhet. Jagerbombefly og jager opererte i stor målestokk og fortsatte sine angrep mot den retirerende fiende så langt vest som ca. 30 km. inn i Tunisia. Jernbanemål på Syd-Sicilia ble også angrepet og en flyplass ble satt under maskinovervåring. - Marinertorpedofly senket også fiendtlig handelsskip utenfor Tunis-kysten natt til torsdag, og en tankbåt ble også angrepet med god virkning. I går ble mindre fiendtlige skip angrepet med godt resultat mellom Sicilia og Tunisia. Havna i Tripolis ble også angrepet. 6 britiske fly savnes etter disse operasjoner, slutter Kairokommuniké. - Det britiske admiralitet opplyser at lotte britiske flåtestyrker har senket en italiensk ubåt utenfor Tripolis. Ubåten ble truffet av 3 slepebåter. Den ene av dem ble satt i brann og drev i land, mens de to andre fikk flere bombetreff. De britiske flåtestyrker angrep også anleggene i Tripolis havn. Trofningen fant sted tirsdag ved midnattstid.

I Tunisia ble tyskerne valdsomt påtrængt for å holde kvæstrinnet åpent for Rommel. De har vunnet en del nytt terrang.

RUSSLAND: Russiske tropper fortsetter å stramme ringen rundt de fiendtlige tropper som er innesluttet i Woronesjområdet og 1.300 mann er tatt til fange. Denne styrken består vesentlig av vasalltropper. I framrykningen mot Rostow beveger russerne seg i en stor bue som strekker seg fra omegnen i Woroschilowgrad i vest til Salsk i sydøst. De russiske styrker som rykker fram langs jernbanen fra Stalingrad til Svartehavet har gjenvunnet jernbanestasjonen Proletarskaja, 25 km. fra Salsk, som nå blir truet. Korrespondenter forteller at russerne bare er 16 km. fra Salsk. - De sovjetkolonner som krysset Donelva rykker nå fram fra nord og truer Lichaja, omtrent 80 km. fra Rostow. Andre sovjetkolonner beveger seg i retning av Woroschilowgrad, industribyen i Øst-Ukraina. - I området rundt Kamensk har russerne gjenobret flere bebodde strøk på veien til Rostow. Også på Woronesjfronten ble flere strøk gjenobret i går, deriblant en stasjon ved Moskva-Ukrainajernbanen 20 km. nord for Wajuki. Tidligere er meldt at Bilokutakine og 4 andre byer er tatt i dette område. - Sent i går kveld ble det meldt at den røde armé har inntatt Woroschilowsk i Kaukasus. Dette er et viktig jernbane knutepunkt og ligger der 3 jernbaner møtes, hvorav den ene går til Armawir. Tyske motangrep på midtfronten sydvest for Welikije Luki er slått tilbake, og russerne har erobret flere bebodde strøk.

Dagens kommuniké fra den tyske overkommando melder i typisk nazistisk militærstil: I Øst-Kaukasus trekker de tyske tropper seg, i samsvar med planen, under fienden innover rammen av bevegelseskrigen.

VEST-EUROPA: Britiske bombefly angrep i natt mål i Rhur. Det oppsto store branner. Et stort skydokke hindret nærmere observasjoner av resultatet. 4 bombefly savnes.

Britiske bombefly eskortert av flere avdelinger av jagerfly angrep i går dokkene i Cherbourg og flyplasser i Nord-Frankrike. Alle fly kom tilbake i god behold.

vVv vVv vVv

LOKALT: Vi har god grunn til å anta at "der Herr Reichskommissar" i disse dager sender ut innbydelse til et nytt selskap på Skarum. Vi gjør uttrykkelig oppmerksom på at disse selskaper med tyskere og quislinger er boykottet for nordmenn. At de innbudne kan bli truffet med fengsel hvis de ikke følger den elskverdige innbydelse, det er vi oppmerksom på, men en god nordmann har her intet valg.

vVv vVv vVv

3535

Mappe 32
Eksp. 22/1
Arg. 1943
O.V.

DE VIKTIGSTE KRIGSMELDINGER PR. 25/1-43.

RUSSLAND: Den russiske framgang er for øyeblikket størst i Kaukasus. Her rykker sovjetarméene langs de to viktigste jernbanelinjer i retning av Tikoretsk, knutepunktet som er nøkkelen til hele jernbanenettet i Kaukasus. Den viktige tyske basis Armawir på jernbanen mellom Baku og Rostow, ble inntatt lørdag. Herfra går det en sidelinje i sydvestlig retning til det store oljefelt ved Maikop, som er en av tyskerenes viktigste baser i Kubanområdet. Erobringen av denne by betyr at tyskerne i traktene omkring Maikop og Tuapse er i fare for å bli avskåret. Lørdag meldtes det også at Salsk var inntatt av russerne. Både det russiske midnatts- og middagskommuniké meldte om hurtig framrykning fra sydvest i egnene langs Kubanelven. Russerne har nådd et punkt 30 km. nordvest for Armawir. Dette framstøt synes å foregå på en bred front. Russerne har erobret tettbeboede strøk i dette området. Framstøtet fra nordøst nådde i går et punkt 80 km. fra Tikoretsk. Offensiven fortsetter på Woronesjfronten. Siden russerne begynte sin framrykning her har de ialt tatt nesten 70.000 fanger. Den russiske framrykning i dette område truer nå den viktige nord-syd gående jernbanelinje fra Moskva gjennom Karkow til Svartehavet. Det meldes at russerne har erobret Wolokonowka, 40 km. nordvest for Valuiki. Lenger mot syd fortsetter framrykningen mot Kupiansk, ca. 100 km. sydøst for Karkow. - Utenfor Stalingrad fortsetter russerne sine angrep mot restene av den omringede 6. armé. Moskvakringkastingen har opplyst at en tysk bataljon, med unntagelse av et kompani, har overgitt seg i dette frontavsnitt. - Dagens sovjetkommuniké melder at offensive operasjoner syd for Leningrad fortsetter. - Den russiske øverstkommanderende i Stalingrad har sendt et telegram til Stalin, hvor det heter: Løkken rundt fiendens hals strammes stadig til. Den dag er nær forestående da hele Stalingradområdet vil være rensert for fiendtlige tropper. -

NORD-AFRIKA: Det ble meldt at britiske tropper rykket inn i Tripolis tidlig lørdag morgen. De rykket fram fra sør og øst. De britiske styrker er i kamp med fienden vest for byen. Først etter 72 timers intense angrep minsket de allierte luftstyrker sitt press, etter at fienden i all hast trakk seg tilbake. Allierte jagerbombefly har angrepet små skip som forsøker å unnsnippe fra havnen Zuare, omtrent 95 km. vest for Tripolis. Dessuten ble det foretatt et større angrep mot en flyplass. Natt til søndag angrep lette allierte bombefly flyplassene som ligger omtrent 95 km. fra grensen mellom Tripolis og Tunis. - Det foreligger ingen meldinger om hvor langt den 8. armés hovedstyrke har rykket fram mot Tunis. En tidligere melding der det het at fortropper allerede var kommet over grensen og inn i Tunis, er ikke bekreftet i London. Krigskorrespondenter mener at Rommel ikke vil stille opp til kamp for alvor før han har nådd Mareth-linjen i Tunis, 320 km. fra Tripolis. - Det britiske ingeniørvåpen er nå i ferd med å reparere havnen i Tripolis, som har lidt stor skade. Cordell Hull har uttalt at den britiske erobring av Tripolis er en av de største og betydningsfulleste begivenheter i denne krig.

MIDDELHAVET: Dagens Kairokommuniké melder at havnen i Palermo ble angrepet natt til i går. Det ble torpedert og satt i brann 2 sydgående fiendtlige handelskip nord for Sicilia. Det ble også oppnådd en fulltreffer på en av de eskorterende destroyere. Det blir stadig foretatt omfattende angrep mot skip utenfor Pantelaria og mot mål på Sicilia. 2 fly vendte ikke tilbake fra disse operasjoner. - Øverstkommanderende for den britiske flåte i Middelhavet sa i går kveld at da Tripolis falt, hadde allierte undervannsbåter akkurat senket 1 mil. tonn fiendtlig tonasje i Middelhavet. Admiralen sa videre at dette forhold i høy grad har bidratt til at fienden har lidt nederlag langs Afrika-kysten. Forsyninger er allerede kommet fram via Tripolis. Hundre tusener av tonn med forsyninger er blitt fraktet langs kysten sørover, hakk i helene på den britiske 8. armés framrykning.

VEST-EUROPA: Natt til søndag ble mål i Vest-Tyskland angrepet av britiske bombefly, likesom det ble rettet angrep mot den tyske ubåtstasjon ved Lorrion. Det meldes at siktbarheten over Lorrion var god, og i løpet av 20 min. ble det kastet ned store mengder brann- og sprengbomber. Da flyene vendte hjem, var store branner i gang. 3 britiske fly gikk tapt. Det har også vært meldt om daglysangrep med store styrker av allierte fly. I et felles britisk-amerikansk kommuniké heter det at resultatene var gode. Det ble også gjort omfattende angrep mot tyske kommunikasjoner og andre mål i Belgia og Frankrike. - På offisielt hold i London blir det opplyst at i de siste 9 måneder er det ødelagt 400 lokomotiver i Frankrike av en gruppe av det britiske flyvåpens jagerkommando.

vvv vvv vvv

De store russiske offensiver er ikke bare av umiddelbar militær betydning. Selv om resultatene på slagmarken, mot berettiget forventning, ikke skulle bli avgjørende i og for seg, vil de russiske offensiver få den mest skjebnesvangre betydning for Tysklands evne til å føre krigen videre. Etter foreliggende rapporter er nemlig bensinvanskelighetene for den tyske krigsførsel nå steget til en slik høyde at den alene p.g.a. bensinspørsmålet blir avskåret fra å kunne gjennomføre militære offensiver i større omfang i løpet av kommende sommerhalvdel.

Vi er i stand til å gjengi noen tall som gir en viss orientering. De er hentet fra konfidensielle tyske rapporter:

I løpet av den tid tyskerne har ført kamper av større omfang i Russland, har det gjennomsnittlig gått med ca. 60.000 tonn brensel om dagen, altså ca. 1,8 mil. tonn om måneden. Dette tall overstiger langt den tyske produksjon, og det var alene den forholdsvis ro på østfronten i fjor vinter som gjorde at tyskerne i løpet av vinterhalvåret fikk spart opp nok brensel til bruk for sin sommeroffensiv.

En regner at omkring 9 mil. tonn brensel gikk med under operasjonene i 1941, mens nye 6 mil. tonn var brukt opp på et forholdsvis tidlig tidspunkt siste høst.

Det er en utbredt tro blant folk flest at flyvåpnene spiller hovedrollen for bensinforbruket. Selv innenfor den del av bensinforbruket som krigshandlingene bruker, spiller forbruket i flyvåpenet en meget underordnet rolle. Ennå viktigst av det disponible kvantum brensel og olje. Den annen halvpart går til nødvendige sivile formål.

Den samlede produksjon av brensel som tyskerne nå rår over, anslåes til ca. 13 mil. tonn om året. Heri er innbefattet gen-gassproduksjonen og produksjonen av syntetisk brensel. I tillegg hertil kommer et mindre kvantum solar-olje og tjære, som kullindustrien frambringer, til smøreolje. Endelig har tyskerne hatt store lager å råde over. Det er mulig at de tyske lagre av brensel ved krigsutbruddet løp opp i ca. 16 mil. tonn. Til dette kommer imidlertid de lagre som tyskerne har tatt hånd om i de okkuperte land, først og fremst i Frankrike. Her ble utbyttet nærmere 4 mil. tonn brensel og ca. 4 mil. tonn solar-olje. Forbruket under felttoget i Frankrike anslåes til ca. 40.000 tonn pr. dag. Felttoget i Frankrike ga altså et pent utbytte.

Fra alle kanter av Tyskland og fra de fleste okkuperte land, hvorfra en har meldinger, går rapportene ut på at lagrene praktisk talt er tømt over alt til siste dråpe. Fra dag til dag meldes det om nye restriksjoner for bruken av brensel. Dette gjelder like meget det militære som det sivile forbruk.

Det finnes nok enkelte som undrer seg over at det i vårt land virkelig fremdeles kan være brensel å oppdrive til sivile norske formål. Men for tyskerne er det et livsbehov å holde bensinforbruket oppe på sin nåværende høyde i alle okkuperte land. Selv livsviktige bedrifter som fiskeriene arbeider nå med bensinkvoter som langt fra tillater full utnyttelse av redskapene. Det var ille i Norge allerede i fjor, og allikevel er importen i løpet av siste år sunket fra 7.500 tonn til 5.600 tonn brensel nå. (Vårt normale årsforbruk er ca. 175.000 tonn) Av dette importkvantum går 3/4 direkte til tysk forbruk.

Den fortvilte bensinsituasjon framgår i vårt land tydelig av de nesten hysterriske restriksjoner som pålegges den tyske her i Norge. Som et illustrerende eksempel kan nevnes at bruken av tankbiler er forbudt i alle tilfeller hvor det over hodet gis teoretisk anledning til å skaffe andre transportmidler. Bensinfor-sending fra Oslo til Nordland går f.eks. gjennom Sverige fordi omlastningen fra jernbane til skip vil kunne bety noen hundre liter oppbrukt til ingen nytte av tankbilene. Det er interessant å holde seg dette for øyet når en betenker hvilken betydelig forenkling i transportkostningene som bruken av svenske jernbaner medfører for tyskerne, og dobbel interessant når man vet i hvilken grad Tyskland har behov for valuta i Sverige. Selv nødvendige levnetmidler eksporteres for tiden fra Tyskland til Sverige for å skaffe tyskerne den nødvendige valuta til innkjøp av den uundværlige svenske jernmalm.

vvv vvv vvv

NORD-AFRIKA: Nyhetene om at den 8. britiske armé igjen hadde satt seg i bevegelse kom i et kommunike forrige søndag som meldte at et angrep var satt i gang 2 dager før og at Rommel hadde måttet rømme sine stillinger ved Wadi Sem-Sem. Tidlig tirsdag ble Misurata okkupert og den høyre britiske flanke hadde nådd fram til Zliten ved kysten, mens den venstre nærmer seg innlandsbyen Tarhuna. Dette var et framstøt på 200 km. på 4 dager, og den venstre flanke stod dermed mindre enn 60 km. fra Tripolis. Rundt byen ligger det en halvsvirkel av høyder som lett kunne sterkt befestes, men på onsdag var de to sterkeste punkter, Homs ved kysten og Tarhuna inne i landet blitt okkupert. Fredag ble det meldt om et sammenstøt sør for Tripolis og det var da blitt klart at Rommel hadde bestemt seg for å trekke seg tilbake videre vestover. En melding som kom sent fredag kveld gikk ut på at britiske tanks hadde passert byen og var på vei videre vestover. Lørdag kom så meldingen om at Tripolis var falt.

Dette er historien om et av de mest praktfulle framstøt som historien kjenner. På 13 uker har den 8. britiske armé rykket fram over 1.600 km. i ørkenen og den har måttet føre fram ikke bare alt det utstyr en moderne armé må ha, men også hver eneste matsmule og hver eneste dråpe vann. Dette har de klart tross sandstormer, rengskyll og andre hindringer.

RUSLAND: På russifronten er det begivenheten om Leningrad som lyser opp. Ikke bare som en framragende våpenbedrift, men kanskje først og framst som et vitnesbyrd om menneskelig mot og kraft. Meldingen om at beleiringen av Leningrad var løst kom i et særkommuniké forrige mandag kveld. Kommunikéet sa at tropper fra Leningrad hadde rykket fram over elva Neva og oppnådd forbindelse med en annen russisk styrke som kom fra området sør for Ladogasjøen. Etter 2 dages heftige kamper var den første bastion av festningsbyen Schlüsselburg inntatt. Den 18. januar hadde de 2 russiske styrker sluttet seg sammen og beleiringen av Leningrad som da hadde vart i 16 måneder var dermed over. En del andre stillinger er senere blitt inntatt og russerne har nå fått åpnet en korridor som er ca. 15 km. bred.

Ved Velikije Luki er det meldt om videre russisk framgang sydvest for byen, men framstøtet her er ikke utført i noen større målestokk. Lengre syd, ved Voronesj, har russerne gjort et annet stort framstøt. De har her brutt igjennom det tyske forsvar på en bred front og rykket fram fra 50 til 90 km. Målet for framrykningen i dette avsnitt gjaldt jernbanen fra Voronesj til Rostow, som nå er kommet under russisk kontroll. Russerne har inntatt en rekke befestede byer langs denne jernbane, nemlig Ostrogoschsk, Rossosch, Millorcwo og Kamensk. Det er videre blitt meldt at russerne truer Voroschilowgrad, og at de lenger syd har gått over Donez og rykker fram i retning av Lichaja. Framstøtet her er en alvorlig trussel mot Rostow som bare ligger ca. 80 km. borte.

Langs jernbanen Stalingrad-Svartehavet har russerne fortsatt sin framrykning og de har inntatt jernbanebyene Proletarsk og Salsk. Fra den siste byen fører det en sidebane til Rostow, ca. 150 km. lenger vest.

De russiske tropper i Øst-Kaukasus har også rykket videre fram. De har erobret byene Divnoje, Pétrowsk, Woroschilowsk og Armawir. Erobringen av Armawir betyr at de tyske tropper ved oljefeltene i Maikop er blitt avskåret og at de tyske tropper i Tuapse er kommet i en meget utsatt stilling.

I mellomtiden skrumper den 6. tyske armé utenfor Stalingrad kraftig inn. En russisk sørmelding forrige lørdag fortalte at tyskerne hadde avslått et ultimatum om å overgi seg. Dermed har russerne satt angrepet i gang i gjen og utslettelsen av den 6. tyske armé er nå i full gang. Tyskerne har mistet 15.000 mann om dagen, og den omringede styrke har skrumpet inn fra omkring 200.000 til ca. 70.000 mann. En melding fra Moskva torsdag sa at siden offensiven begynte hadde russerne gjort det av med 1/2 mil. tyske og tsjkkjøpte soldater og tatt 200.000 mann til fange. Av 20 rumenske divisjoner er det bare 4 igjen og den rumenske armé i Russland er dermed praktisk talt ute av verden. Av 12 italienske divisjoner er 8 blitt utslått og 6 ungarske divisjoner er blitt tilintetgjort utenfor Stalingrad. Den militære medarbeider i Times anslår at minst 60 tyske divisjoner har vært malt gjennom kvernsteinene siden vinteroffensiven begynte. De har hatt så store tap at under normale forhold ville de ha blitt trukket tilbake for å hvile ut og bli reorganisert.

Den tyske overkommando har ikke lenger kunnet fortie nyhetene om de alvorlige begivenheter både i Russland og i Afrika. De har sendt ut en rekke meldinger som har forsøkt å formildne situasjonen så skånsomt som mulig. - I London sier militære sakkynndige at det tyske kommunike sist fredag var det mest nedslående som noen gang har vært sendt ut under krigen.

VEST-EUROPA: Natt til forrige lørdag og søndag gikk store styrker britiske bombefly til angrep mot Berlin. Under det første angrepet gikk 1 britisk fly tapt, i det andre 22. Det ble sluppet en mengde tunge bomber over målet. - Mot tysk-okkuperte områder har det også vært rettet en rekke angrep, bl.a. mot dokkene i Cherbourg og Fliessingen. Natt til fredag hadde Rhur et nytt angrep. - Samme natt kom mellom 25 og 30 tyske bombefly inn mot London og en lignende styrke heimot dagry. 10 fly ble skutt ned. Onsdag ettermiddag kom et betydelig antall jagerbombefly inn mot Syd-England, eskortert av jagerer. Av ca. 30 fly som greide å komme inn over landet, nådde 6 fram til London. 15 tyske fly ble ødelagt. 1 alliert fly savnes.

DET FJERNE ØSTEN: Det har i den forløpne uke vært øvet stadig press mot japanerne på Ny Guinea, Salomonøyene og i Burma. På Ny Guinea har de allierte nå herbertatt. Av de 15.000 japanere på Guadalcanar er det nå bare 4.000 igjen. - I Burma har britiske fly rettet flere angrep mot japanske stillinger. Landsstyrkene vedlikeholder presset i Akyab-området. - Allierte fly har utført virkningsfulle angrep mot japanske skip.

CHILE har avbrutt den diplomatiske forbindelse med akselmaktene.

v v v v v v v v v

NÆR CASABLANCA har De Forente Staters president og den britiske statsminister hatt en konferanse siden 14. januar. Stabsjefer for de to lands væpnede styrker var også til stede. Alle spørsmål vedrørende krigen og den ene krigsskueplass etter den annen hele verden over ble behandlet. Ingen ting har tidligere funnet sted som kan sammenliknes med disse langvarige diskusjoner mellom de allierte. Det ble oppnådd fullstendig enighet om de planer og tiltak som nå gjennomføres i 1943 i krigen mot Tyskland, Italia og Japan for i størst mulig utstrekning å kunne nyttiggjøre seg den fordelaktige vending begivenhetene tok i slutten av 1942. Stalin ble innbitt til å møte på denne konferanse, men han kunne på dette tidspunkt ikke reise fra Russland, under den store offensiven som han som øverstkommanderende leder. Presidenten og statsministeren var fullt ut oppmerksom på den enorme krigsbyrde som Russland bærer langs hele den russiske front og deres første mål har vært å ta en så stor vekt som mulig fra de russiske arméer ved å ta opp kampen så kraftig som mulig på de mest fordelaktige punkter. Stalin ble holdt fullstendig underrettet om alle militære forslag. Presidenten og statsministeren har også vært i forbindelse med Chiang Kai Shek. De har underrettet ham om de skritt de vil ta for å støtte ham i Kinas glimrende utholdende kamp for den felles sak. Møtet mellom presidenten og statsministeren ga en god anledning til å innby general Giraud til å konferere med de britiske og amerikanske stabsjefer, og til å arrangere et møte mellom ham og general de Gaulle. De to generaler har hatt inngående rådslagninger. Presidenten og statsministeren og deres stabsoffiserer har nå etter å ha fullført sine planer for de offensive felttog i 1943 gått hver til sin post for sammen og hver for seg å sette planene i verk.

GENERAL GIRAUD OG GENERAL DE GAULLE har sendt ut et felles kommunike hvor de sier at de har vært sammen og utvekslet synspunkter. De er helt enige i den oppgave som ligger foran dem, nemlig Frankrikes befrielse, og fiendens fullstendige nederlag, så menneskenes frihet kan bli gjenopprettet.

Roosevelt og Churchill var enig om at konferansen i Casablanca vil gå inn i historien som konferansen som krevt overgivelse uten betingelse. Bare en slik avslutning av krigen mot Tyskland, Italia og Japan, vil gi noen virkelig sikkerhet for verdensfreden, sa Roosevelt. Det er ikke folkene vi vil ødelegge, men deres krigsfilosofi. - Churchill sa at denne konferansen var den viktigste, og den mest vellykkede han har vært med på.

VEST-EUROPA: Amerikanske flygende festninger og Liberator bombefly har i dag for første gang angrepet mål i Tyskland. Sjømilitære anlegg ble bombet. - Britiske bombefly angrep i natt i gjen Lorrien, den tyske ubåtstasjon på den franske Atlanterhavskyst. En annen styrke britiske bombefly angrep mål i Bordeaux. 2 britiske bombefly savnes. I går ble det meldt at britiske bombefly angrep kaier og oljeanlegg i Fliessingen.

RUSLAND: Moskvakom. i dag melder om de tyske styrker i Stalingrad at den 66. tyske infanteriregiment er blitt fullstendig utslettet, mens det 534. infanteriregiment overga seg. I et særkom. fra Moskva i går aftes ble det meldt at bare 12.000 mann var igjen av de 22 divisjoner som teller over 200.000 tyskere og rumener. - Jernbanen fra Stalingrad er nå blitt åpnet vestover på en strekning av omtrent 400 km. - En rekke flere bebodde strøk er blitt erobret av russerne i Voronesj-avsnittet. Russerne har styrket sine nye stillinger under framstøtet mot Kupjansk. - De to russiske arméer som rykker fram for å stenge veien for tyskerne som prøver å slippe bort fra Kaukasus, står nå begge bare 50 km. fra det viktige knutepunkt Tikonotak. - Sovjettroppene fortsetter framgangen i Leningradområdet og i Wolchowavsnittet. - Bak de tyske linjer i Ukraina har russiske geriljetropper ødelagt 3 tyske troppetog.

NORD-AFRIKA: Dagens kom. fra Keiro meddelte at den 8. britiske armé fortsetter sin framrykning. Fortroppene i det nordlige avsnitt er okkupert Zauia, som markerer et framstøt på 50 km. vestenfor Tripolis. - Allierte jagerbombefly har truffet et skip ved den vesle havnebyen Zuara, ikke langt fra grensen av Tunisia. Fiendtlige forsyningsger på Sicilia og i Tunisia er blitt bombet og beskyttet med maskingevær. - Fortropper fra kjempende franske styrker har nå marsjert inn i Tripolis.

ALLIERTE LAND OG SJØSTRIDSKREFTER har gjort et strandhogg på norskokysten i helgen. Strandhogget var uhyre vellykket. - De tyske meldingene om angrepet er undyaktige og er blitt sendt ut for å lokke ut opplysningen. - Britiske kommandotropper foretar stadig vekk mindre strandhogg på tyskkontrollerte kyster og disse har skaffet mye bry for det tyske kystforsvar.

DET BRITISKE ADMIRALITET meldte i går at britiske undervannsbåter har senket 5 fiendtlige skip i Middelhavet. Dessuten ble 2 skip truffet.

v v v v v v v v v

De har det ikke lett i Nasjonal Samling nå om dagen. Begivenhetene uteti verden begynner å skape mer enn uro blant medlemmene. Særlig finlig faler overleperne det. De prøver nå i panikk å storme landgangen fra det synkende skip, men landgangen er sperret. Utmeldelsene gjelder ikke. Denne gang skal også røttene få være med til bunns.

Innenfor partiet er det et østete virvarr av slagsmål og kivi. "Føreren" sitter i ensom majestet ute på sitt Gimle og bedriver konstruktiv tenkning. Det var jo også nettopp denne totale mangelen på evne hos vidkun abraham til å klare de enkleste praktiske forholdsregler som i 1936 fikk Hjort, Wiisland og de andre utvalgte til å skjønne at denne mannen neppe var noen fører for dem. Det eneste han også gjorde den gang var å sitte omhyggelig tilbaketrukket fra tingene og konstruere storelette organisasjonsplaner på papiret. Planer som bare hadde den kjedelige feilen at de var fullstendig ugjennomførlige i praksis og var bygget på en suveren forakt for foreliggende kjensgjerninger. Det er ikke rartratt han har dupert det tyske papirmelle-byråkrati i Berlin med sine papirferdigheter, men hans tidligere venner hadde ingen vanskeligheter med å overbevise den praktiske Falkenhorst om at mannen ikke var helt tilregnelig.

Noen ordnende hånd i kaos, kan neppe ventes fra "føreren" side. Kyniske opportunisten som Haakon Meyer, Erling Olsen og Fossum hadde vel heller ikke ventet det. De hadde nok ventet å få et lett spill på egen hånd, men spillet faller dem tydelig ikke så helt lett allikevel. Begivenhetene har tyntslitt deres nerver, utullet deres selvsikkerhet og tvunget dem til å mobilisere all sin energi for å holde panikken fra døren. Angsten herjer i dem, og nå er de i full gang med å bite og hugge hverandre. Hjertervennene Fossum og Erling Olsen kom hjem fra sin berømte Tysklandstur som bitre fiender. Dette kulminerte for kort tid siden med at Fossum sørget for at Olsen ble arrestert. Da hadde Olsen, som selv i fylle har beholdt et pass luktens at han daktar etter seg, skriftlig sagt opp sin stilling som leder av "offentlige yrker". Samtidig hadde han skrevet til hver enkelt av gruppelederne og takket for seg og latt det skinne igjennom, at nå går jeg, og da behøver ikke dere å gjøre noe mer heller.

Dette hendte fredag for et par uker siden, og alt samme dag gikk det rykter om at Olsen var arrestert. Det ble han imidlertid ikke før påfølgende mandag. Olsens venner fikk mobilisert tyskerne og Olsen slapp ut i slutten av uken. Fossum fikk en skrape av tyskerne. Han hadde vært alt for kjekk og uttalt at dersom kameratene Olsen og Meyer ikke nå holdt seg på matta, ville han sende dem til konsentrasjonsleier i Tyskland. Fossum hadde ikke noe med å sende noen til Tyskland, uttalte tyskerne.

Haakon Meyer har det neppe bedre enn Erling Olsen. På mange hold blir han forfulgt med mistro og fiendtskap. Dette til tross for alt hans "uegennyttige" arbeide for NS og tyskerne, og han blir skubbet ut på alle hold. Denne øversmidige diplomaten later til å skulle bli en norsk von Papen, som mister kompromitterende papirer på de uheldigste steder. Skandalen med den berømmelige rapporten fra Sverige, som likesom skulle være en politisk kartlegning om mulighetene for en nazistisk likeretting av vårt naboland, var temmelig lei. Den ble nemlig offentliggjort i en fri avis i sommer. Det var et nokså avslørende dokument og røpet for et taknemlig Sverige hvilke mer framtrædende femtekolonnefolk de hadde å gjøre med der borte. Haakon Meyer blir neppe sendt til Sverige en gang til.

Haakon Meyer er også en mann som hengir seg til megen abstrakt tenkning. Han mente, i sitt skarpe hode å kunne regne ut alt som ville skje her hjemme og spiller sine kort etter det. Men han er, som sin partifelle, vidkun abraham, litt for svak for teorier, og det viser seg stadig veke at menneskene ikke reagerer etter konstruktive teorier. En må stå med begge bena blant sine folk, skal en forstå dem og lede dem. På samme måte har deres læremestre tyskerne, gått fra nederlag til nederlag blant Europas folk. Og nederlaget er ikke mindre visst og endelig for dem her i Norge heller.

VVV VVV VVV

RUSLAND: Dagens kommuniké sier om et framstøt på Voronesjfronten i retning av Kursk at den røde armé har møtt innbitt motstand, men til tross for dette har de på 10 dager rykket fram 20 km. og befri 33 byer og landsbyer. I dette nye framstøtet hadde tyskerne 3.000 falne, og russerne tok 6.000 fanger, blant dem 3 generaler. Russerne har inntatt byen Kastornaja, 80 km. vestenfor Voronesj. Dette betyr at russerne er kommet godt og vel forbi jernbanen mellom Moskva og Rostov og samtidig har avskåret den viktigste forsyningslinje tyskerne hadde mellom Voronesj og Kursk. Kastornajas fall er også en trussel til fanken på tyskerne på Voronesjfronten. Hvis ikke disse styrkene trekker seg tilbake hurtigst mulig til Kursk, står de i fare for å bli fullstendig avskåret fra hovedarméene. I går ble det meldt at en omkring fiendtlig avdeling på 5.000 offiserer og menige på Voronesjfronten overga seg etter en kort kamp. I Kaukasus mangler det lite på at rottefellen rundt tyskerne har lokket seg. På et avsnitt har sovjettropper avskåret en stor tysk troppekolonne og er i ferd med å utrydde den. - Russerne nærmer seg nå de to viktige jernbaneknutepunkter Tikoretak og Kropotkin. Tikoretak er truet fra nordøst av russiske tropper som har rykket fram fra Salsk langs jernbanen fra Stalingrad til Svartehavet, og som nå står 50 km. fra Tikoretak. Nord for byen er en annen avdeling bare 30 km. fra byen. Ved Kropotkin står russerne nå bare 10 km. sør for byen. Russerne retter også harde slag i dalen lenger vest og om nå lenger vest fra området ved Tsapse. - Ved Stalingrad er det nå bare 5.000 mann igjen av den 6. armé som opprinnelig bestod av over 200.000 mann. I dagens kamper heter det at tyske soldater overgir seg i grupper eller enkeltvis. En del tyske generaler har forlatt sine avdelinger og unnsiluppet med fly.

NORD-AFRIKA: Dagens kommuniké fra Kairo melder at den britiske 8. armé fortsetter sin framgang vestover. I går ble det meldt at patruljer hadde føling med fienden i Sabratha-området, omtrent 65 km. vest for Tripolis. I dag blir det meldt at det har vært artilleridueller i kystavsuttet ved Suara, som ligger omlag 100 km. vest for Tripolis. Dertil var har hindret luftvirksomheten de siste dage, men allikevel ble det natt til onsdag rettet virkningsfulle angrep mot jernbanemål i Syd-Italia og Sicilia. I går ble det meldt at de siste områder angrepet på var alle flyene vendte tilbake etter de siste operasjoner. - Dagens allierte kommuniké fra Tunisia melder at havn og jernbanestasjon i Sfax er blitt kraftig bombet og det brøt ut mange branner. 6 fiendtlige fly ble skutt ned under angrepet. 2 allierte fly savnes fra denne og andre operasjoner. I det sydøstlige Tunisia har franske tropper fra Tunisia og Zhad-sjøen slått seg sammen, og har inntatt Ghadames som var den siste grensefestning italienerne holdt.

VESTEJUROPA: I går ble det meldt at Storbritannias kraftigste bombefly gjorde et kraftig angrep mot Düsseldorf og andre industrimål i Rhinland natt til torsdag. Flere hundre ton av spreng og brannbomber ble kastet ned over Düsseldorf i løpet av 20 minutter. Et tett skydekke gjorde det umulig å konstatere resultatene av disse konsentrerte angrep, men man observerte gjenskinnet av voldsomme branner, og man tror at angrepet var meget virkningsfullt. 6 britiske bombefly savnes. - Noen timer tidligere ble det utført to store dagangrep mot tyske marinebaser. Amerikanske fly som fløy inn over tysk territorium for første gang, bombarderte kraftig den tyske sjøbase i Wilhelmshafen. Man brukte flygende festninger hvorav 3 gikk tapt. En rekke tyske jagerfly som gikk til angrep ble skutt ned. - Samtidig angrep britiske Moskito-bombefly fabrikker i København som lager dieselmotorer for livbåter. Det er det første angrepet som er gjort mot København-distriktet. I britisk bombefly savnes. I dansk kringkasting er det sagt at det ble gjort omfattende skade ved dagangrepet mot København. - Britiske fly gikk i går til dagangrep mot transportmål i Nord-Frankrike og Belgia. 2 belgiske flygere som deltok i operasjonene i går fløy inn over Brusselles og kastet belgiske flagg over byen. - Noen få fiendtlige fly var i natt over Det-England, men det er ikke kommet noen melding om bombing.

TYSKLAND: Tysk Telegrambyrå opplyste i går at det var undertegnet en ordre om registrering av alle tyske menn mellom 16 og 65 år og alle tyske kvinner mellom 17 og 45 år til, som det heter, forsvar av "das Reich". En tysk radiokronikkor forberedte det tyske folk på denne nye utskrivning og antydte muligheten av at det ville bli utført beleiringstilstand over hele Tyskland. Kronikkoren sa til slutt at den totale krig var blitt en realitet for det tyske folk. - En sveitsisk avis sier i dag at den stilling Tyskland nå står i i høyeste grad minner om 1918. Dets reserver av arbeidskraft er så å si uttømt.

VVV VVV VVV

"B A D L O S E R"

I en hver dyst, enten det er fredelig kappestrid eller blodig krig, må de kjempende parter være forberedt på både medgang og motgang. På fotballbanen f.eks. er det god skikk mellom ærlige lag, at når motparten har scoret, så stiller den tapende part seg opp til ny dyst, uten snakk og skrik, for med sammenbitte tenner å søke utligning. Om spillerne i nederlagets stund fløy rundt langs tribunene, for å søke å bortforklare motgangen ved å framheve at det hele var planlagte tilbaketrekninger som i høy grad hadde forbedret stillingen, og som nærmest må betraktes som et ledd i rekken av de tiltak som skal sikre den endelige seier, ville de skånselsløst bli utledd av publikum. Et slikt lag ville uten videre bli stemplet som "bad loser". - Dette glimrende engelske uttrykk, direkte oversatt "dårlig taper", har en videre betydning, nemlig en der ikke kan tape med anstendighet, med ære.

Den pågående verdenskrig kan sammenliknes med en fotballkamp, hvor det riktignok er flere spillere enn tilskuere, men som ikke desto mindre bør spilles etter de samme regler. Det lag som synder mot disse regler lager allerede under kampen pinner til sin egen lik-kiste, og taper for lange tider sitt ry som ærlige kjempere.

Aksepartenes propaganda under tilbaketog er et godt eksempel på "bad loser". I stort som smått søker propagandaen å bortforklare tilbakegangen. De oppfører seg som uskikkelige småunger som skrikende flyr om kring og lager de mest usannsynlige løgner for å bortforklare oppmerksomheten fra sine uhell. Til deler griper de, når leilighet gis, til rampeguttenes utvei: å hevne seg ved å ramme helt uskyldige tilskuere, som er kommet i skade for å flire litt ekstra godt over nederlaget. Tenk bare på engelskmennenes innflygning over Oslo i september i fjor. For tyskerne hadde fått tid til å slå alarm, var bombene sluppet og angriperne på vei vekk. En god sportsmann ville ha forbannet uhellet, skjerp på sin vakt og tatt det hele som en skuffelse. Men hva gjør tyskerne? Jo, i sitt raseri går de løs på en rekke uskyldige borgere som de mistenker for å ha smilt i skjegget, utskriver svarte pengébøter, fengsler gode borgere og utkommanderer andre til "opprydningsarbeide".

Tenk på de represalier som ble tatt mot den uskyldige befolkning på de steder hvor engelskmennene har gjort sine "raids". Fengsling av kvinner og barn, mord på norske borgere, tilintetgjørelse av fredelige hjem, i blindt hat slår de om seg fordi de ikke kan ramme dem som kom og drog igjen.

Hvis en gad å sette seg ned og lese avisene bakover i de siste par år, kunne en finne tusenvis av eksempler på det samme. Vi husker alle den kjeppropaganda som ble laget over Tobruks fall i fjor. Krigen var så å si avgjort i og med inntagelsen av denne by. Det var et godt skudd. Det innrømmet også engelskmennene, men de bet tennene sammen, gjorde nye kraftanstrengelser og resultatet ser vi i dag. Hele Libya er nåapt for aksen, Tripolis er erobret og aksetroppene klemt sammen på en liten strandstripe i Tunis. Har noen allikevel sett en eneste innrømmelse av dette nederlag? Å nei! I avisene her hjemme tuter de oss fulle med de mest strålende rapporter om den vellykkede taktikk som Rommel presenterer, en taktikk som ventes å bringe de mest strålende resultater.

Når Welikije Luki faller, innrømmes dette 14 dager etter, men i vendinger så sauset inn i forblommede ord og fraser at leseren knapt vet hva som er meningen. Når Stalingrad-armeen omringes og tilintetgjøres, blir det framhevet som et lysende eksempel på tysk disiplin og motstandskraft. Vi ventet nå bare på meldingen om at en tropp på et par mann, i overensstemmelse med gitte ordre, slår seg igjennom tilbake til de tyske linjer med flagget under armen. En strålende prestasjon, en seier for disse vidunderlige krigere som alltid bringer "hakekorset" tilbake, selv om et par hundre tusen mann stupet. - "BAD LOSERS"!

Gad vite hva "publikum" tenker? - Med publikum kan vi f.eks. tenke oss de hundre tusener av tyske mødre og enker som har mistet sitt dyrebareste på jorden. Tro om de jubler over det reddede flagg? - Nepp! De er hverken "Good losers" eller "Bad losers", de er bare "LOSERS".

v v v v v v v v v

4 FEB. 1943

DE SISTE KRIGSNYHETER FRÅ 1/2-1943.

RUSSLAND: Nyheten om at feltmarskalk Paulus var blitt fanget og den 6. armé ved Stalingrad utsløttet, ble kunngjort fra Moskva i går kveld, noen få timer etter at Hitler hadde forfremmet Paulus til feltmarskalk. Særmeldingen fra Moskva uttalte: Mellom den 27. og 31. januar utsløttet våre tropper på Donfronten de siste rester av de tyske tropper som var omringet på Stalingradfronten. I løpet av kampene og siden på grunnlag av de opplysninger fra de fiendtlige generaler som nå er våre krigsfanger, er det fastslått at den 23. november var de tyske styrkene der på minst 330.000 mann, når man regner med hjelpeingeniørtropper og politiavdelinger, ikke 220.000 som tidligere meldt. Tallet på fanger som ble tatt mellom 27. og 31. januar øket med 18.000 offiserer og menige. I løpet av den alminnelige offensiv mot de omringede fiendtlige styrker har våre tropper i alt tatt til fange 46.000 offiserer og menige, hvoriblandt 16 generaler. I tidsrommet fra 10. januar til 31. januar erobret russerne 744 fly, over 1.500 tanks, 6.000 kanoner, 7.000 maskingeværer, 76.000 rifler, 60.000 lastebiler, 7.000 motorsykler, 229 ammunisjonslager og store mengder av annet krigsmateriell. Sjefen for den 297. infanteridivisjon uttalte da han overga seg med sine tropper: Mange av oss generaler ønsket videre motstand for å være hensiktsløs etter at vi var blitt omringet, men Hitler insisterte på at vi skulle holde ut.

I Kaukasus rykker russerne fram på en 200 km. bred front fra jernbaneknutepunktet Tikoretsk, som ble erobret lørdag, og tyskerne blir presset tilbake i en smal soné langs Svartehavskysten. Kommunikatet i går kveld meldte at russerne nå står bare 50 km. fra Krasnodar som ligger ved den eneste jernbanelinjen tyskerne har igjen til Rostov. Kom. i midtids melder om nye framstøt på disse kanter. Maikop ble inntatt i helgen og Krasnodar trues nå også fra Maikop området. Etter erobringen av Maikop har russerne trent fram 25 km. til og besatt jernbaneknutepunktet Belorjetschensk på jernbanelinjen til Tuapse. - Man driver på med opprydningsoperasjoner mot de tyske og ungarske tropper vest for Voronesj. I området ved Kastornaja er en stor avdeling blitt utsløttet og 1.750 mann er tatt til fange. - De to framstøtene som truer Kursk og Karkow fortsetter og har hatt ny framgang. 2 jernbanestasjoner og 20 steder er inntatt, og mange tyskere overgir seg der de russiske tropper rykker fram.

NORD-AFRIKA: Dagens kommunique fra Kairo melder at den 8. britiske armé går inntok Suada i kystavsnittet. Suada ligger omtrent 2/3 av veien mellom Tripoli og den tunisiske grense. Kom. melder videre at britiske tropper har vært i kontakt med fienden vest for Suada. Patruljevirkningen fortsetter på resten av fronten og i det sydlige frontavsnitt har framskutte avdelinger av den 8. armé allerede gått over den tunisiske grense. Kom. melder at tunge allierte bombefly i går utførte et nytt angrep mot mål i Messina på Sicilia. Lørdag ble også Messina angrepet av store allierte bombefly og det ble oppnådd treff på havnen og endestasjonen for båtfergen til Italia. - Et kommunique som kom fra det allierte hovedkvarter i Nord-Afrika i ettermiddag melder at 19 fiendtlige fly ble ødelagt over Tunisia i går. 5 allierte fly savnes. Dokkene i Bizerte og Gabes ble angrepet. - På land i Tunisia gjør allierte styrker motangrep etter at en sterk tysk panserstyrke hadde gjort et framstøt og rykket fram omlag 5 km. Under et sammenstøt ødela amerikanske fly 20 tyske tanks og en del motorkjøretøyer. Et fransk kom. melder at tyskerne led store tap og bare hadde liten framgang i dette sammenstøtet. - Dagens italienske kom. innrømmer tapet av en korvett og en torpedobåt utenfor Tunisia. Det er nå blitt meldt at en korvett av den kanadiske marine nylig senket en italiensk undervannsbåt i Middelhavet.

VEST-EUROPA: Lørdag ble Berlin angrepet 2 ganger i daglys. Første gang var kl. 11, - da Göring skulle holde sin tale. Taler ble forsinket en time. Bare noen få timer etter at britiske Moskitobombefly hadde angrepet Berlin for annen gang, ble Hamburg utsatt for et kraftig nattangrep. Det brøt ut store branner. Dessuten ble mål i Vest-Tyskland bombet. 5 fly savnes. Ingen tyske fly var over Storbritannia i natt.

DEN DANSKE KRINGKASTING opplyste i går at arbeiderne i Atlasfabrikkene i København gikk til streik onsdag etter flyangrepet, og de forlange bedre beskyttelsesrom.

v v v v v v v v v

3539

Mappe 32
Eksp. 1/2
Årg. 1943